

MED NAMI

Duh-Assistija in Brezmadežna

XXX. leto • 2020

2

*Učite se, učite se,
učite se in povprečni boste;
ljubite, ljubite, ljubite
in veliki boste.*

Niccolo Tommaseo

Kazalo

3	Uvodnik
4	Duhovni pogledi
9	Papež Frančišek Frančiškovim
11	Svetopisemske ikone
13	Luč svete Klare
14	Pogovor
19	Brezmadežna
22	Biseri molitve
24	Frančiškov svetni red
26	Med minoriti
29	O Assisiju
31	Utrinki iz Assisija
34	Otroci med nami
35	Reportaža
37	Utrip življenja
38	In memoriam
40	Iz Frančiškovih revij
41	Obvestila

Naslovnica: *Učitelji pravijo, da nam bo modrost, ki se je naučimo tu, tam ostala. Pavel pa pravi, da bo minila ... Kakor je beseda majhna prosti svetu, tako majhna je modrost, ki se je lahko naučimo, proti goli čisti resnici.*

(Mojster Eckhart, Pridiga 3)

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

Nadaljevanje revij DUH ASSISIJA med nami in BREZMADEŽNA.

Izhaja štirikrat letno.

Izdaja: Slov. min. prov. sv. Jožefa, Minoritski trg 1, Ptuj

Uredniški odbor: Janja Ahčin, Doroteja Emeršič, Neža Tomažič, p. Martin Gašparič, p. Igor Salmič, prov. minister, p. Andrej M. Sotler, p. Slavko Stermšek, p. Janez Šamperl, p. Damjan Tikvič

Glavna urednica: Doroteja Emeršič

Odgovorni urednik: p. Igor Salmič, prov. minister

Tehnični urednik: p. Danilo Holc

Fotografije: Ubald Trnkoczy, Benjamin Verdenik, Helena Rebek, arhiv

Fotografija na naslovnici: Benjamin Verdenik

Lektorica: Barbara Rodošek

Prelom in priprava za tisk: Salve d.o.o. Ljubljana

Tisk: Tiskarna Povše

Naslov uredništva: Minoritski trg 1, 2250 Ptuj

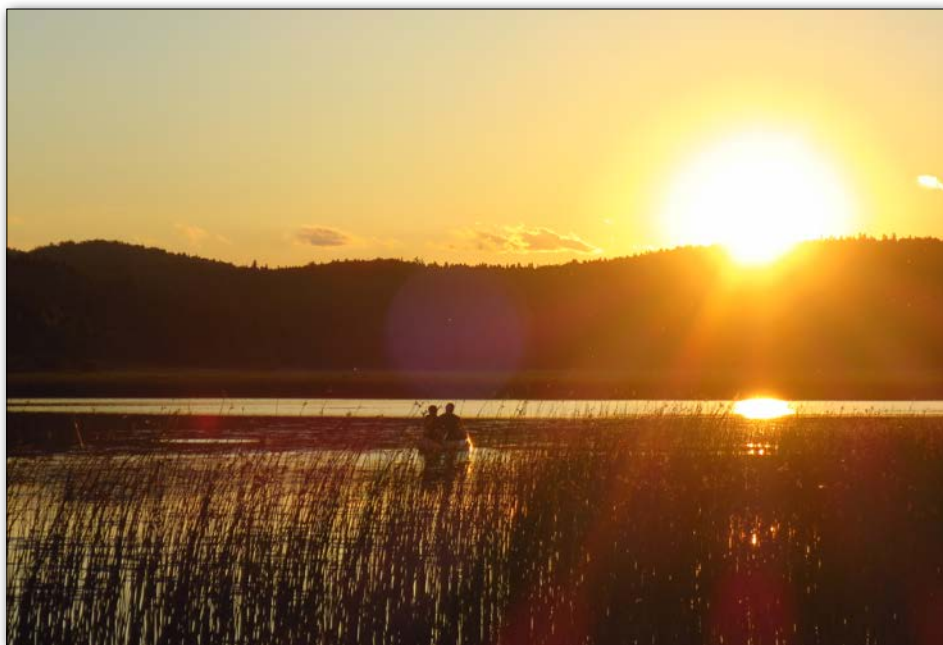
Elektronska pošta: doroteja.emersic@gmail.com

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

ISSN 1854-7990

Daj mi razumnost in spoznanje

»Uči se, da ti bo v življenju bolje, kot je bilo nam!« S temi besedami so naši starši spodbujali k učenju svoje otroke. Mislim, da jih današnji starši ne spodbujajo več na ta način. Upam, da se zavedajo, da sta učenje in znanje veliko več kot le sredstvo za omogočanje višjega materialnega statusa.

V zadnjih mesecih, ki jih je zaznamoval koronavirus, sem opazovala otroke, ki so »hodili« v šolo s pomočjo aplikacij na računalniku. Opazila sem, da so z zanimanjem sprejemali naloge s pomočjo elektronskih medijev in komunicirali z učitelji tako, da so bili prisotni v skupini, ki se je »dobila« virtualno. Morda je bil ta način dela manj prijeten za starše, vendar so bili prisiljeni spoprijeti se z novim načinom učenja, in če so jih prej preganjali od računalniških ekranov, so jim zdaj dodali še kakšnega. V teh kriznih dnevih mi je bilo vedno znova v veselje opazovati vnuke, kako so z veseljem opravljali svoje učne obveznosti. Še posebej

je znanje in sposobnosti ter jih uporabljati v dober namen.

Če se ozrem na svoje življenje in se vprašam, kdaj sem se največ naučila in kaj je bilo tisto, kar je bilo v tem učenju najpomembnejše, moram priznati, da se najbolj pomembne reči niso dogajale v šoli in da se tam nisem naučila največ tega, za kar sem v življenju najbolj hvaležna: potrpežljivosti, vztrajnosti, razumevanja, modrosti, ljubezni ... Največ tega sem se naučila doma, med svojimi, postopoma, z leti ter ob spodbudi in zgledu modrih ljudi. Najpomembnejši učitelj modrosti življenja je bil moj mož Jakob. On mi je bil zgled ponižne drže učenega in učečega se človeka, obenem pa zgled poguma, da se je upal izpostaviti in kljub nasprotnemu prepričanju večine zagovarjati svoje mnenje, ki ga je spoznal za pravičnega. Za take vrste trmo je potrebna visoka stopnja poštenosti in notranje trdnosti, zakoreninjenosti v Bogu.

Pripomoček, ob katerem se lahko dan za dnem učim, tudi zdaj, v poznih letih, in upam, da se bo to učenje nadaljevalo do zadnjega zemeljskega dne, je iskanje Božje volje. Najdem ga v Franciškovi molitvi O vzvišeni in veličastni Bog, razsvetli temine mojega srca – razsvetli mojo temo neznanja, pritlehnosti, napuha, grešnosti ... Daj mi pravo vero – pouči me, kdo si, moj Odrašenik, naj se vedno bolj učim verjeti Tebi, zaupati Tvoji volji ... trdno upanje – da me ne boš nikoli zapustil in da je vse, kar se mi dogaja, moja pot učenja in zorenja za srečanje s Teboj ... popolno ljubezen – ki ne išče svojega udobja, ki vidi drugega ... globoko ponižnost – kdo sem jaz, da bi sodila, le Ti poznaš vse vzgibe srca, zato naj se ne povišujem ... razumnost in spoznanje – to, vidiš, tega se želim naučiti: razumnosti in spoznanja modrih ... da se bom držala Tvojih zapovedi – le v njih je prava modrost. Daj mi jo spoznavati do konca mojih dni. Amen.

me je veselilo, da so kdaj poklicali tudi mene, svojo babico, in me povprašali po kaki informaciji ali prosili za pomoč pri učenju. Torej jim učenje ni samo v nadlego, ampak se zavedajo, da je modro čim več vedeti in razumeti.

Vendar je zgolj znanje lahko tudi razlog za oholost in ne prinaša nujno samo dobrega. Prav in koristno je, da se povezuje z modrostjo, z občutkom za pomoč bližnjemu, da se mladi naučijo tudi kritično presojudi, kaj se učijo, in pomagati drug drugemu, deliti svo-

Doroteja Emeršič

Vaja v pozornosti – pot ponižnosti

Martin Kmetec

Človek je obdarovan z razumom, da bi iskal pot k resnici s pomočjo premišljanja. Spricho smisla življenja je delovanje našega uma vezano na resnico, ki nam jo razkriva zunanja ali notranja resničnost bivanja. Ko resnico spoznamo, se ji podredimo, kar je ponižnost; obenem pa je ponižnost pogoj, da pridemo do resnice. Spoznavanje je cilj vsakega učenja, bodisi na področju pridobivanja šolskega znanja ali pa na področju izkustvenega znanja, ki je potrebno za preživetje, delo oziroma zaslužek.

Sveti Frančišek je nasprotoval znanju, ki bi postalo lastnina; zanj učenje, ki bi bilo prilaščanje in bogatenje, ni bilo sprejemljivo. Podobno meni tudi Tomaž Kempčan: "Ne vdajaj se preveliki vedoželjnosti, ker je v tem veliko raztresenosti in prevare" (2,2). "To je najvišji in najkoristnejši nauk: sebe prav poznati in prezirati" (2,4).¹ Znanje more človeka pripeljati do nadutosti ali pa ga vodi k veliki ponižnosti, kar je odvisno od tega, koliko učenje postaja pot zavedanja in zbranosti.

Učenje in ponižnost

Francoska filozofinja Simone Weil povezuje učenje z odnosom do Boga oziroma molitvijo. Po njenem prepričanju je učenje pot ponižnosti in pozornosti. "Ključ

krščanskega pojmovanja študija je v tem, da molitev sestoji iz pozornosti."²

Simone Weil je bila rojena v judovski družini leta 1909 v Parizu, umrla pa je zelo mlada, 23. avgusta 1943, kot begunka v bližini Londona.³ Vzgojena je bila v agnostičnem duhu, a si je vse življenje prizadevala, da bi iskala resnico. Intelktualna sposobnost in izobrazba sta ji pomagali pri njenem iskrenem iskanju, ki ga je vodila globoka želja po zadnjem Dobrem; tako je postala ena pomembnejših predstavnic moderne filozofije, istočasno pa se je dokopala do vere, pri čemer je bila potrebna dolgotrajna pot. Sprejela je katoliški nauk, vendar se ni dala krstiti; morda bi se to zgodilo kdaj pozneje, če bi bilo njeno življenje daljše. Eno od njenih temeljnih spoznanj je povezanost med prakso oziroma vajo in iskanjem resnice, ki ni le intelektualna dejavnost, pač pa bivanjska soudeležnost v Resnici s pomočjo pozornosti. "Najvišja ekstaza je polnost pozornosti. Ko si želimo Boga, postanemo sposobni pozornosti."⁴ V istem smislu velja njena

1 Tomaž Kempčan, *Hoja za Kristusom*, prev. Janez Zupet, Celje, Mohorjeva družba, 2011, s. 21.

2 Simone Weil, *Attente de Dieu* [Pričakovanje Boga], Paris, Fayard, 2014, s. 85.

3 Na poti njenega iskanja je bil tudi Assisi, in sicer takole opisuje svoje doživetje Božje bližine: "Leta 1937 sem dva dni prebela v Assisiju. Bila sem sama v romarski kapelici Santa Maria Degli Angeli iz dvanajstega stoletja, v tem čudežu čistosti brez primere, kjer je sv. Frančišek pogosto molil. Tu me je nekaj močnejšega od mene prisililo, da sem prvokrat v življenju pokleknila." *Trepet in poslušnost*, Ljubljana, 2000, 1985, s. 180.

4 Simone Weil, *Trepet in poslušnost*, prev. Vili Stegu, Ljubljana, 2000, 1985, s. 62.

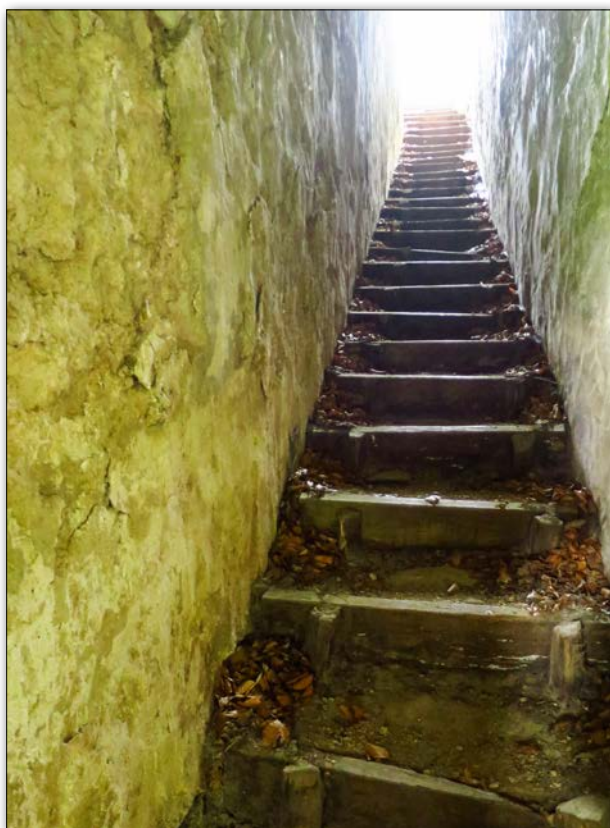
misel o molitvi: "Pozornost na svoji najvišji stopnji je isto kot molitev. Predpostavlja vero in ljubezen. Pozornost brez kakršnekoli primesi je molitev."⁵ Simone Weil pozornost povezuje s ponižnostjo, kajti ponižnost je prizadevanje za poslušnost in pomeni zavračanje možnosti, da bi obstajali zunaj Boga.

Ko Simone Weil razmišlja o šolskem učenju, poudarja, da ni učenja brez pozornosti. Dejavnost učenja in pozornost sta med seboj neločljivo povezani. Eno je dejavnost, drugo pa je drža, stanje, ki dopušča, da se ustvari odnos do vsebine, ki jo učenec želi spoznati v knjigah ali pa v srečanju z resničnostjo v naravi oziroma svetu.

Simone Weil, ki je nekaj let poučevala kot profesorica filozofije na liceju, pravi, da pri kateremkoli učenju v šoli ne gre v prvi vrsti za pridobitev znanja o določenem predmetu, pač pa predvsem za pridobitev pozornosti. Šolske vaje razvijajo sposobnost reševanja problemov, vendar naj bi bil njihov glavni učinek ta, da povečajo moč zbranosti. "Čeprav se zdi, da danes zanemarjamo oblikovanje sposobnosti biti pozoren, je pozornost resnični in skoraj edini cilj študija."⁶ Ta ideja je aktualna še posebej danes, ko otroci ne zmorejo biti več pozorni; nemirni so, dokler nimajo v rokah tablice ali pa dokler niso pred računalnikom. Šolske vaje pomagajo k zbranosti in so učinkovite, da se razum preko določenih operacij dokoplje do rezultata, spoznanja oziroma videnja. Po prepričanju Simone Weil poučevanje ne bi smelo imeti za cilj drugega kot to, da pripravi možnost za učenje s pomočjo vaje pozornosti.⁷ Res je, da je tudi pridobivanje znanja pomembno, vendar je sposobnost biti pozoren enakovredna znanju, kajti pozornost prinaša zrelost v obnašanju.

Šolske vaje

Šolske vaje služijo temu, da se učenci navadijo učiti na podlagi lastnih napak. Napake pa je mogoče odpravljati bolj s pomočjo pozornosti, gledanja in ne toliko z voljo oziroma prisilo.⁸ Simone Weil svetuje mladim, naj se radi zaustavijo pri popravljenih nalogah, ker jim bo to v pomoč pri razvijanju pozornosti. Dolgo časa se je treba posvečati popravkom, ki jih je naredil učitelj, profesor; meditirati o njih in iti k njihovem izvoru oziroma najti razlog za posamezno napako. Na ta način je po prepričanju Weilove mogoče doseči ponižnost. "Tako more biti dosežena predvsem krepost ponižnosti, zaklad, ki je neskončno bolj dragocen kot vsak šolski napredek. Zavedanje o lastnem grehu nam včasih daje občutek, da smo zanič, in tudi določen napuh najde pri tem včasih svoje mesto. Ko pa se prisilimo, da s silo zaustavimo pogled oči ali duše na vaji, ki smo jo po neumnosti zgrešili, vsekakor po neuklonljivi očitidnosti čutimo, da smo nekaj

povprečnega. Ni spoznanja, ki bi bilo bolj zaželeno. Če nam uspe spoznati to resnico z vso dušo, smo trdno ustaljeni na pravi poti!"⁹

Tudi če se neka šolska vaja zdi mučna in neprijetna, ostane njen učinek trajno navzoč, kajti nobeno prizadevanje za pozornost ni nikoli izgubljeno. "V kateremkoli primeru noben napor v resnični pozornosti ni izgubljen."¹⁰ Arški župnik je imel velike težave pri učenju; njegovi napor, da bi se naučil latinščine, ki so mu povzročali veliko trpljenje, so bili sami po sebi molitev.¹¹ Pridobivanje znanja tujega jezika gre preko jecljanja in muke, vendar to prizadevanje pomeni prizadevanje za določeno sposobnost, ki nam bo dala možnost, da vzpostavimo medčloveški odnos. Zato se moramo tudi starejši z veseljem odpreti spoznavanju, učenju in iskanju; tudi to je vaja v ponižnosti.

Pri prizadevanju za rešitev problema v matematiki ni pomembno, ali smo pri učenju dosegli rezultat takoj ali ga bomo odkrili pozneje; pravzaprav gre za neko drugo skrivnostno razsežnost tega časa, v katerem smo si prizadevali za zbranost. Rezultat bomo našli drugod, pokazal se bo sam po sebi, ta sad bomo doživeli pozneje, predvsem v molitvi.¹² Torej nam vaja v pozornosti pomaga v našem duhovnem napredovanju in nas uči ponižnosti. Pa ne le zato, ker nismo našli rezultata, ki smo ga želeli, pač pa zato, ker so naši (tudi neuspešni) koraki pot

5 Simone Weil, *La pesanteur et la grâce* [Težnost in milost], Paris, Union générale d'édition, 1962, s. 121.

6 Simone Weil, *Attente de Dieu* [Pričakovanje Boga], Paris, Fayard, 2014, s. 85.

7 Simone Weil, *La pesanteur et la grâce* [Težnost in milost], Paris, Union générale d'édition, 1962, s. 119.

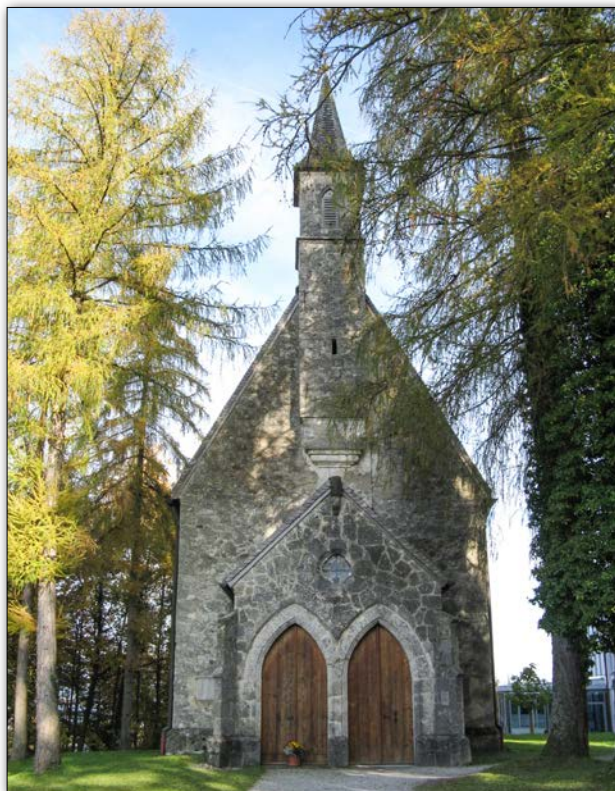
8 Simone Weil, n. d., s. 118.

9 Simone Weil, *Attente de Dieu* [Pričakovanje Boga], Paris, Fayard, 2014, s. 89, 90.

10 Simone Weil, n. d., s. 86.

11 Prim. Simone Weil, n. d., s. 88.

12 Prim. Simone Weil, n. d., 86, s. 87.

ponižnosti: prizadevanje v kreposti, ki ni nikoli usvojena. Ves namen učenja bi moral biti usmerjen v pridobitev sposobnosti, da smo pozorni; ne le pri učenju – zbranost je namreč neizogibno potrebna pri vsakršnem delu, na poseben način pri umetniškem ustvarjanju.

Odprtost in veselje

Simone Weil imenuje prizadevanje za pozornost "negativni napor". "Pozornost je napor, morda največji od vseh naporov, vendar je to negativni napor."¹³ Pri tem gre pravzaprav za pasivnost, budnost in odprtost čakanja. Pozornost, vezana na določen problem, ni toliko vprašanje volje, kolikor je vprašanje soočanja. Na silo ne moremo najti odgovora na neko vprašanje, najdemo ga samo z gledanjem, ki je učinek željenja. "Pozornost je vezana na željenje. Ne na voljo, pač pa na željo. Ali bolj natančno na pristanek."¹⁴ Pri pozornosti gre najprej za neko notranjo željo, ki nas vodi pri iskanju zadnjega pomena našega spoznavanja. Našo zbranost vodi želja, vezana na določen cilj, ki že vnaprej prinaša veselje. "Umevanje ne prinaša sadov drugače kot v veselju."¹⁵ Postavlja se vprašanje, ali imamo veselje do tega, da bi se naučili nekaj novega. Ko se staramo, se nam zdi, da vse že vemo in da imamo odgovore na vsa vprašanja. Pa ni tako. Dokaz za to je naše pozabljanje, istočasno pa nam zaprtost v lastna prepričanja onemogoča izobraževanje in rast na duhovnem področju.

¹³ Simone Weil, n. d., s. 92.

¹⁴ Simone Weil, *La pesanteur et la grâce* [Težnost in milost], Paris, Union générale d'édition, 1962, s. 120.

¹⁵ Simone Weil, *Attente de Dieu* [Pričakovanje Boga], Paris, Fayard, 2014, s. 91.

Pozornost je zavedanje, ki ga pridobivamo s tem, da se vzgajamo v vsakdanji in nenehni pripravljenosti, da smo odprti do resničnosti okoli sebe; pozornost nas bo vodila k ponižnosti, ki je pogoj ljubezni. Vsak dan bi se morali vaditi v hvaležnosti: vsak utrip srca, vsak nov vdih, vsak požirek vode in vsak kosček kruha je namreč zastonski Božji dar. Hvaležnost se rojeva v zavedanju čudovitih darov narave, nasmeha bližnjega, izkazane pozornosti, dejanja dobrote, ki smo jo opazili ali je bili deležni; vse to je prizadevanje v ponižnosti. Pozornost nam omogoča zavedanje o enkratni navzočnosti našega bližnjega, omogoča nam čistejši odnos in nam pomaga, da ne izgubimo priložnosti za ljubezen: pozornost je ljubezen sama.¹⁶

Milost resnice

Poslednja resničnost, ki vodi človekovo prizadevanje v učenju, je luč Božje milosti kot razodetje človeku v njegovem hrepenenju po Resnici. Konec koncev je spoznanje vsake resnice milost, zato je predpogoj mišljenja ponižnost. Simone Weil zapiše takole: "Na področju umevanja ni ponižnost nič drugega kot moč pozornosti."¹⁷ Po njenem prepričanju rešitev določenega problema v geometriji sama po sebi ni največja vrednota, kajti spoznanje te zakonitosti je fragment neke višje resnice. S tem da je matematična zakonitost neka delna resnica, je istočasno prisposodba zadnje resnice, "... ki je s človeškim glasom rekla: 'Jaz sem resnica.' In če jo mislimo tako, je vsaka šolska vaja zakrament."¹⁸

Resnica ni dosegljiva samo s pomočjo človeškega napora, razodeva se kot milost, zato jo je treba pričakovati z odprtim srcem. Naše pričakovanje pa se dogaja s pomočjo prizadevanja v vsakodnevem življenju. Zavedati se moramo, da je ponižnost pogoj vsakega globljega spoznanja. Pozornost nam omogoča srečanje z Bogom, zato Simone Weil pravi, da je pozornost vsebina molitve,¹⁹ kajti popolna pozornost pomaga, da se naš sebični jaz umakne.

Weilova trdi tudi, da šolske vaje pomagajo na poti k svetosti,²⁰ zato nas vabi, da bi se kot otroci v šoli vedno znova lotili svojih nalog in jih z ljubeznijo popravljali. Ob branju njenih besedil razmišljam o mladih, ki se učijo za življenje in jim moremo pomagati h globljemu zavedanju s pomočjo vzgoje za pozornost. Vendar gre tudi za nas starejše: vsi z večjo ali manjšo težavo sprejemamo popravke bodisi pri delu bodisi v vsakdanjem življenju.

P. S. Ta članek mi je večkrat priklical v spomin pokojnega Jakoba Emeršiča, zato mu ga s spoštovanjem posvečam.

¹⁶ Prim. Simone Weil, n. d., s. 96.

¹⁷ Simone Weil, *La pesanteur et la grâce* [Težnost in milost], Paris, Union générale d'édition, 1962, s. 130.

¹⁸ Simone Weil, *Attente de Dieu* [Pričakovanje Boga], Paris, Fayard, 2014, s. 94.

¹⁹ Prim. Simone Weil, n. d., s. 86.

²⁰ Prim. Simone Weil, n. d., s. 90.

Ponižnost in pogum

Barbara Rodošek

Ste kdaj opazovali otroka, ki sestavlja kocke, gradi grad iz peska, igra inštrument? Mnogi od njih se tako posvetijo temu, da pozabijo na svet okrog sebe, njihov obraz kaže veliko mero skoncentriranosti, staršem pa se velikokrat zdi, da jih otroci ne slišijo. Ste videli otroka, ko se prvič postavi na noge, naredi prvi korak, izreče prvo besedo, naredi prvi krog s kolesom, nariše prvo risbico, se čudi snežinki, ki prileti na njegovo dlan? Ne moti ga, da stokrat, tisočkrat pade – vedno znova vstane, dokler ni njegov korak trden in poskočen. Njegov svet raste, meje se tanjšajo, mala glavica pa se polni z novimi spoznanji, vse to v varnem spremstvu staršev in vzgojiteljev. V otrokovih očeh se vsakič, ko odkrije kaj novega, prižgejo iskrice navdušenja. Ohranjati to prvinsko radovednost, željo po raziskovanju in napredovanju – to je naša naloga. Bog nam je dal življenje, da ga raziščemo, da se naučimo česa novega, da mater Zemljo ohranimo za naše zanamce. In kako naj to storimo drugače, kot da se učimo?

Ampak priznajmo si: včasih je težko sprejemati nove stvari, še posebej če bi morali ob tem »zavreči« kaj starega. Pri tem ne mislim zgolj na mladostnike, ki v svoji navihanosti in mladostniški zaletavosti (saj poznamo dejstvo, da je »mladost norost, čez jarek skače, kjer je

most«) preslišijo nasvete starejših. Mislim tudi na nas, ki smo že prerasli pubertetniška leta. Naučiti se nečesa novega, npr. tujega jezika ali spretnosti, najbrž ni težko, čeprav tudi to včasih zahteva veliko naše energije. Si predstavljate, da se morate po 30 letih naučiti novega delovnega postopka, ker se je vaše delovno mesto posodobilo? Ali pa morate kar naenkrat začeti uporabljati računalnik? Ali pa morate komunicirati preko videokonferenc, ker svetu vlada koronavirus? Ali pa (vsi, ki ste rojeni v 21. stoletju) ostanete brez elektrike in vsega udobja, ki je povezano z njo?

Še večji izziv pa je učenje na osebnostnem področju. Začnemo lahko že s tem, da pohvalo na svoj račun sprejmemo veselo in ponižno. Namesto »Joj, saj ni treba tako hvaliti« naj bo raje »Hvala, vesela sem, da si opazil moje delo«. Kako pa je s kritiko? Kdo od nas je tak svetnik, da z nasmehom na ustnicah sprejme kritiko svojega ravnanja v odnosu? Kdo rad sliši, da neka njegova lastnost ni dobra? Najbrž je takih ljudi malo. Vedno bolj sem prepričana, da je sposobnost, da pravilno slišimo dobrnamerno kritiko svojega bližnjega in jo sprejmemo z odprtim srcem, velika milost. Od človeka terja ponižno držo, sposobnost, da reče: »Prav imaš. To je področje, na katerem lahko napredujem in se z Božjo pomočjo razvijam.«

A ne gre samo za ponižnost. Gre tudi za pogum, da smo sposobni pogledati nase »od zunaj«, se uzreti v vsej svoji resničnosti, nato pa »korajžno« zaorati v svoje srce in dušo ter izrjavati ves plevel in nesnago, vse, kar nas onesrečuje in zasušnjuje in nam preprečuje svobodno življenje Božjih otrok. Po domače povedano – potreben je pogum, da smo se pripravljani spreminjati in napredovati. Potreben je pogum, da se »poberemo«, poletimo in razpremo krila. Potreben je pogum, da stopimo iz svojih ustaljenih navad in vedenjskih vzorcev oziroma cone udobja, kot danes pogosto slišimo.

Ob tem se spomnim na Jonatana Livingstona Galeba. Prebijal je meje, strastno sledil notranjemu klicu, se učil na napakah, padal in vedno znova vstajal, predvsem pa si je upal biti drugačen. Mar ni sveti Frančišek ravnal enako? Do konca se je prepustil. Zaoral je svojo brazdo. In se vedno znova učil – ne le od Kristusa, pač pa tudi od bratov in sester. In za konec odzvanja vprašanje: Od koga oziroma česa sem se pripravljena učiti? Bosta vir mojega znanja le svetovni splet in rumeni tisk ali bom v roke prijela tudi kaj bolj resnega? Kaj me lahko nauči nova stvarnost s koronavirusom, v kateri smo se znašli, kaj me lahko naučijo moj mož, najstniški sin, moja tašča in tast, primarna družina, kaj me lahko nauči nekdo, s katerim nisem na »isti valovni dolžini«? Vsak moj bližnji ima sporočilo zame. Pomembno je le vprašanje, ali premorem toliko ponižnosti in poguma, da to sporočilo sprejemem in se ustrezno odzovem nanj. Zgledov prave evangelijske (in ne lažne) ponižnosti ter poguma je na pretek, le slediti jim moramo. Zato naj zaključim z besedami svetega papeža Janeza Pavla II.: »Korajža velja!«

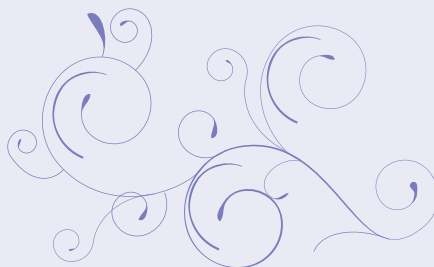
Priznam, da nisem vzhičen nad usodo
in srečo Tvojih vzgibov in pobud,
saj svet jih rad porabi v svojo škodo,
ne oziraje se na Božji trud.

Iz istih žit svet mesi kruh in vojne,
pekel in raj iz istih dni gradi,
brezsramno si prilašča, kar je Tvoje,
pa smo odkrili in razvili mi.

A rad imam te tipke in menije
in ploščice, kjer hranim svoj spomin,
in cenim vedoželjnost, ko razkrije
spet nov prostorček Tvojih globočin.

Moj duh vsak čas prevzet nad njim strmi
in rad imam napredek naših dni.

Milan Debeljak

Pustiti se oblikovati

p. Milan Kos

Papež Frančišek se je 7. oktobra 2017 srečal z udeleženci mednarodnega simpozija o dokumentu Dar duhovniške poklicnosti. Duhovniška formacija je na prvem mestu odvisna od Božjega delovanja v našem življenju in ne od naših dejavnosti, je poudaril. Je delo, ki zahteva pogum, da se pustimo oblikovati Gospodu, da bi spremenil naše srce in naše življenje. Spomnil je na svetopisemski odlo-mek iz knjige preroka Jeremija (glej Jer 18,1–10), v kate-rem se Bog primerja s potrpežljivim lončarjem, ki skrbi za svojo stvaritev in jo oblikuje kakor glineno posodo. Ta predstava pomaga razumeti formacijo, ki se ne reši z ne-kim kulturnim izpopolnjevanjem ali lokalno iniciativo. Bog je potrpežljiv in usmiljen obrtnik naše duhovniške formacije, je dejal papež in dodal, da to delo traja vse življenje.

Odločno je treba reči: Če se duhovnik ne pusti vsak dan oblikovati Gospodu, bo postal ugasli duhovnik, ki se za-radi lenobe s težavo vleče skozi službo, brez navdušenja

za evangelij in brez gorečnosti za Božje ljudstvo. Nasprotno pa duhovnik, ki se dan za dan zanaša na modre roke Lončarja z velikim „L“, ohrani navdušenje srca, z veseljem sprejema svežino evangelija, govori z besedami, ki se dotaknejo življenja ljudi. In njegove roke, ki jih je škof mazilil na dan posvečenja, so zmožne maziliti rane, pričakovanja in upanje Božjega ljudstva.

V nadaljevanju je papež Frančišek spregovoril o drugem pomembnem vidiku: »Vsak od nas duhovnikov je pokli-can k sodelovanju z Božjim lončarjem! Nismo samo gli-na, ampak tudi Lončarjevi pomočniki, sodelavci njegove milosti.« Izpostavil je, da imamo v duhovniški formaciji vsaj tri dejavnike, ki se prav tako nahajajo v »Lončarjevi delavnici«. Najprej je to sam duhovnik, ki je prvi odgo-voren za svojo formacijo. Na drugem mestu so v du-hovniški formaciji pomembni vzgojitelji in škofje. Božje roke namreč oblikujejo glineno posodo po tistih, ki so v Cerkvi poklicani biti vzgojitelji duhovniškega življenja.

Tretji dejavnik duhovniške formacije je Božje ljudstvo. Nikoli ne pozabimo, je poudaril papež Francišek, da so ljudje s svojimi bolečimi situacijami, s svojimi vprašanji in potrebami velika »stružnica«, ki oblikuje glino našega duhovništva.

Pri podelitvi zakramenta svetega krsta smo vsi krščeni prejeli tudi splošno duhovniško službo. V tem smislu lahko rečemo, da zgoraj navedene papeževe misli veljajo za vse kristjane. Apostol Pavel Korinčanom govori o Kristusovi skrivnosti in pravi: »Ta zaklad imamo v glinastih posodah« (2 Kor 5,7). Vse kliče, naj se zavedamo, da smo glina, torej slabotni grešniki. Brez Božje pomoči ne moremo iti naprej. Ta Kristusov zaklad nosimo v svoji slabosti, mi smo namreč iz gline. Kajti moč Boga, sila Boga je tista, ki nas rešuje, zdravi, postavlja na noge. To je stvarnost naše ranljivosti. Včasih hočemo to ranljivost prikriti ali pa jo zamaskirati, da se ne bi videla. Ali pa jo zatajiti ... Apostol Pavel pravi: »Kar je zaradi sramote skrito« (2 Kor 4,2). Skrivanje je vedno sramotno. Lahko rečemo, da je to hinavščina. Poleg hinavščine do drugih pa obstaja tudi hinavščina do samega sebe: ko verjamemo,

da smo nekaj drugega, in mislimo, da ne potrebujemo ozdravljenja in podpore. Skratka, ko rečemo: Jaz nisem narejen iz gline, jaz imam svoj zaklad. To je hoja, je naša pot proti nečimrnosti, nadutosti. Odrešenje in polnost iščemo v sebi. A le Božja moč je tista, ki nas rešuje.

Priznanje, da smo ranljivi, slabotni, krhki, grešniki, je stvar velikodušnosti. Samo če sprejmemo, da smo glina, bo v nas prišla moč Boga in nam dala polnost, rešitev, srečo, veselje, da smo rešeni. Takšna drža je znamenje naše ponižnosti pred Bogom in ljudmi. Priznati moramo, da ni lahka. Priznanje lastne nepopolnosti pred Bogom še nekako gre, vendar pred predstojnikom, direktorjem, možem, ženo, otrokom ... Sprejeti pomoč pri mojem oblikovanju od nekoga, ki ga imam za manj popolnega od sebe, je velika krepost. Vendar nas osvobaja in rešuje. V nasprotnem primeru čutimo obremenjenost, ki grena in otežuje naše življenje.

Da bomo zmogli to držo ponižnosti in ucljivosti s strani Boga ter naših bližnjih, radi vedno znova molimo s sv. Franciškom:

*O vzvišeni in veličastni Bog,
razsvetli temine mojega srca.
Daj mi pravo vero,
trdno upanje in popolno ljubezen,
razumnost in spoznanje,
o Gospod, da se bom držal
tvoje svete in resnične
zapovedi. Amen.*

Ponižanja in ponižnost

Alan Tedeško

Papež Frančišek je nekoč dejal, da ponižnost izhaja iz ponižanj, ki jih človek doživi v življenju. Ob tem sem se spomnil Psalma 119,71, v katerem psalmist pravi Bogu: »Dobro je zame, da si me ponižal« (vsaj v latinski različici: *Bonum mihi quia humiliasti me*).

Psalm 119 je najdaljši psalm. V njem osrednje mesto zavzema premišljevanje o postavi, ki jo psalmist razume kot Gospodovo pot. Mladenič, ki opazuje odrasle, se v življenju znajde pred dilemo, katero pot izbrati, saj ga lahko pritegnejo različne (stran)poti. Psalmist se odloči za poslušnost postavi (119,17–18), kar mu paradoksalno priskrbi nasprotnike, ki ga zasramujejo in zaničujejo, ker se drži Božjih zapovedi (119,21–23). V tem položaju zavzame držo prosilca: »Uči me, Gospod, pot svojih zakonov« (119,33). V grobem bi lahko rekli, da obstajata dve vrsti ljudi: ljudje, ki se življenju pustijo učiti, in ljudje, ki »vse vedo« in se zaradi tega ne naučijo ničesar novega. Za psalmista je vir življenjske modrosti v tem, da se pusti učiti Gospodu in ga prosi, naj od njega umakne zlo ter mu zagotovi življenje (119,37–40).

Psalmistu se zdi izpolnjevanje zapovedi težko, ob tem pa doživlja še zasramovanje in zasmehovanje, zato se mu prej ali slej zastavi vprašanje, kaj ima od tega, da posluša Boga. Tisto, kar mu daje moč, da vztraja na začetni poti, je drugačna kakovost življenja: »To je moja tolažba v moji bedi, da me tvoj izrek poživlja« (119,50). Življenje, ki ga zagotavlja Bog, pretehta tudi napore in nasprotovanja. V stiski se zateka k spominjanju, ki mu budi upanje: Bog, ki je v zgodovini izraelskega naroda naredil velika dela in odrešil svoje ljudstvo, bo tudi sedaj stal ob strani svojemu služabniku in ga rešil njegovih nasprotnikov (119,52).

Poleg zunanjih težav, ki jih prinaša izpolnjevanje zapovedi, pa psalmist ne pozabi pogledati vase: »Pomislil sem na svoja pota, svoje noge hočem obrniti k tvojim pričevanjem« (119,59). V celotnem premisleku psalma je samorefleksija ključna za razumevanje psalmistove drže. Glagol »obrniti« govori o spreobrnjenju, vendar se psalmist ne obtoži nikakršnega greha, zato lahko v tem obratu vidimo njegovo nenehno potrebo po tem, da

preverja svojo držo v odnosu do postave. Če bi psalmist svojo pot primerjal z drugimi, bi hitro zablodil, ko se drži zapovedi (119,60), pa ima zagotovilo, da je na pravi poti.

To seveda še ne pomeni, da psalmist v življenju ne dela napak, saj priznava: »Ko še nisem bil ponižan, sem blodil, zdaj pa se držim tvojega izreka« (119,67). V ponižnosti vidi način vrnitve k Bogu, zato ugotavlja, da so življenjska ponižanja njegovo pedagoško sredstvo. Še več, v tem vidi celo izraz Božje dobrote, saj pravi: »Dober si in delaš dobro, uči me svojih zakonov« (119,68). Prepričanje svetopisemske pedagogike je, da se človek v življenju nečesa nauči samo takrat, ko je ponižen, zato so ponižanja razumljena kot »Božje sredstvo« za izpopolnjevanje človeka v dobrem. Tako lahko beremo v nadaljevanju psalma:

*»Prevzetneži so me z lažjo umazali,
jaz pa z vsem srcem čuvam tvoje ukaze.
Njihovo srce je brez čuta kakor mast,
jaz se naslajam ob tvoji postavi.
Dobro je zame, da so me zadele nadloge,
da se učim tvojih zakonov.
Postava tvojih ust je zame boljša
kakor tisoči zlatnikov in srebrnikov« (119,69–72).*

Te vrstice predstavijo psalmistovo ponižanje. V besedilu se zdi, da so za nadloge oz. za ponižanje odgovorni njegovi nasprotniki. Toda v refleksiji psalmista vidimo, da je v resnici Bog tisti, ki je to dopustil: »Vem, Gospod, da so tvoje sodbe pravične, da si me v zvestobi ponižal« (119,75). Zato lahko stavka »so me zadele nadloge« oz. »sem bil ponižan« razumemo tudi kot teološki pasiv, kar pomeni, da je Bog avtor ponižanja. Uvodoma smo omenili, da je stavek tako razumel sv. Hieronim, ki je avtor latinskega prevoda: »Dobro je zame, da si me ponižal.«

To seveda ne sovпада z našo logiko, saj v težavah in življenjskih ponižanjih težko prepoznamo pedagoški prijem Boga, ki je namenjen naši osebni rasti.

Posledica psalmistovega ponižanja pa je, da postane dovzeten za učenje. Pripravljen je sprejeti Gospodovo postavo in nehati bloditi po svojih poteh, ki so ga pripeljale do hudih življenjskih udarcev. Spoznal je, da so Božje zapovedi dragocenejšje od ponudb tega sveta, zato se jih bo odslej držal. Povejmo še drugače: spoznal je, da je pot, ki jo ponuja ta svet, samo labirint življenja, medtem ko je Gospodo-

va postava smerokaz, ki vodi v odrešenje: »Moja duša hrepeni po tvojem odrešenju, pričakujem tvojo besedo« (119,81).

Ko človek postane ponižen in učljiv za Gospodovo besedo, spozna, da mu Bog vrača njegov trud s svojo zvestobo in življenjsko močjo (119,89–96). Božja resnica namreč prinaša modrost življenja, s katero se človek dvigne nad svoje sovražnike (119,98) in zavrne lažno privlačnost stranpoti (119,104).

Po vseh življenjskih ponižanjih, zunanjih udarcih in lastnih notranjih blodnjah se psalmist nauči, da je največji dar, ki ga je v življenju prejel, Božje razodetje: »Tvoja beseda je svetilka mojim nogam, luč moji stezi« (119,105). Spoznal je tudi, da vztrajnost v izpolnjevanju Božjih zapovedi prinaša veselje srca (119,111–112). Veselje v srcu je tisto resnično plačilo, ki ga daje Bog vsem, ki se naučijo in držijo njegovih poti. Po tej življenjski šoli psalmist zavrne zlo in hinavščino ter se z vsem srcem oklene Gospodove postave (119,113). Drama življenja se nadaljuje, a sedaj pozna zagotovilo Gospodove zaveze (119,138) in verjame, da Bog ravna pravično (119,142). Zvestoba, ki jo je odkril v izpolnjevanju postave, ga odslej tolaži: »Gospod, ti si blizu,« (119,151) zato lahko hvali Boga in zaupa v njegovo odrešenje (119,174–176).

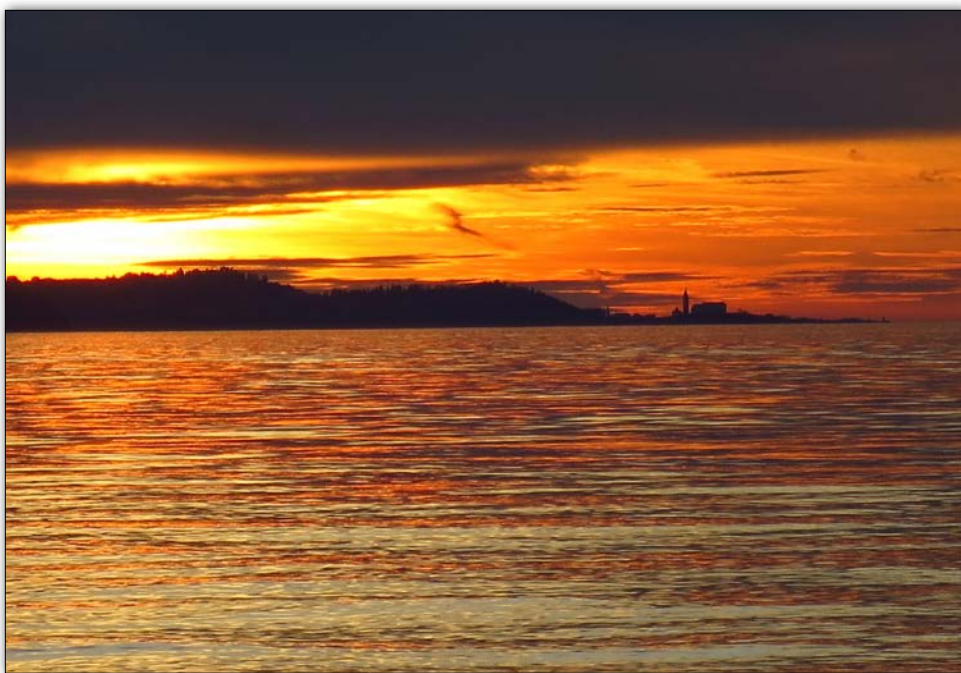
Postava ali *Torá* pomeni »pouk«. Tako psalmist ponuja vsem, ki so učljivi, svoj življenjski nauk: kdor se drži Gospodove postave, mu življenje ne prizanaša (tako kot tudi drugim ne), toda v ponižanjih prepozna pot odrešenja, Bog pa mu v zameno ponuja veselje in mir v srcu.

Kar Jezus reče vam, storite, pri Njem krotkosti se učite!

Sestre klarise

Bog, ki je brezmejn
na Ljubezen, Lepota,
Usmiljenje ... Popol
nost v neskončni meri,
nas je ustvaril po svoji
podobi, nas obdaril z
dostojanstvom Božje
ga otroštva in nam pri
pravil prostor v svojem
večnem kraljestvu. Prva
dva človeka sta prestopila
Božjo zapoved in se
hotela dvigniti celo
nad Njega. S tem sta
globoko padla in bila
izgnana iz raja. Napuh
je pahnul iz nebes upor
ne angele in iz eden
skega raja nepokorna
človeka. Kjerkoli vlada
ali se hoče uveljaviti,
povzroči zmedo, razpr
tije, nesrečo in uničenje ...

Božji otroci smo! Naše dostojanstvo in tudi naša svoboda, ki rodi veselje in mir, je v ponižnosti, ko se zavedamo in priznavamo, da vse, kar smo in kar imamo, prihaja od Boga, našega Stvarnika. Vse je milost; tudi talente nam je podaril On, da bi jih uporabljali po Božji volji, v Njegovo čast in slavo. Človeški napuh se temu upira. Hočemo imeti dostojanstvo brez Boga, zato se v nas dvigata prevzetnost in upornost.

Jezus nas prav posebej vabi k učljivosti in odprtosti. Prihoji za Njim nam ne postavlja v prvi vrsti za vzor npr. oznanjevanja, ampak nam posebej naroča, naj ga posnemamo predvsem v ponižnosti in krotkosti: »Učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen, in našli boste mir svojim dušam« (Mt 11,29).

Mati Marija se je zavedala dostojanstva, ki ji je bilo podarjeno. Mati Jezusova in nevesta Svetega Duha, ki je nikoli ni premagal greh, je bila od vseh nas najbolj ponižna. Imela je najbolj popolno spoznanje o Bogu, hkrati pa tudi o svoji majhnosti v primerjavi z Njim. Bila je majhna v svojih očeh, a »Gospod se je ozrl na nizkost svoje dekline« in že v raju napovedal, da bo »strla kači glavo« – s svojo ponižnostjo.

Človek, ki vé, da je ljubljen od Boga, je lahko ponižen in živi v resnici. Če se tega ne zavedamo in v svoji nadutosti mislimo, da se ves svet vrti okoli nas, smo dejansko zelo

osamljeni in resnično ubogi, ker ne živimo v resnici. Le kdor je majhen v svojih očeh, je odprt za učenje in je resnično velik. V hvaležnosti in pravem ponosu, ker smo Božji otroci, se odpovedujemo nadutosti, ki nasprotuje našemu pravemu dostojanstvu.

Sv. Klara se je učila ponižnosti in veličine majhnosti pri Božjem Sinu: »Tako velik Gospod, ki je prišel v naročje svete Device, je hotel nastopati na svetu kot zaničevan, reven in ubog človek ...« (1 Klp 19).

Sv. Katarina Bolonjska pa nas poučuje, naj bomo s ponižnostjo srca všeč Bogu, kajti »velika sramota je, če smo ošabni, ko se je Bog ponižal«. Saj vendar ni sramota, če v ponižnosti priznamo svojo slabotnost! Ponižnost je pogum, da pogledamo svojim lastnim najbolj skritim namenom v oči; pogum, da jih prepoznamo kot sebične, ter prošnja, da nas Bog očisti. K temu spoznanju nam lahko pomagajo tudi naši bratje in sestre, ki živijo z nami. Vidijo, da nismo popolni, kakor si morda sami domišljamo, in nas opozarjajo na naše napake. Zahvalimo se jim za to. Samo resnica nas osvobaja in nam odpira nova duhovna obzorja.

Poučujejo nas lepi zgledi, pa tudi napake. Ob dobrem, plemenitem se navdušujemo, napak pa se izogibajmo. Naučimo se živeti v resnici, pa bomo resnično svobodni in bomo živeli kot veseli Božji otroci.

Ponižnost ni v skrivanju darov, ampak v zahvaljevanju zanje in uporabi

Pogovarjala se je Cecilija Oblonšek

Miranček

Brat **Miran Špelič** je bil v času izolacije zaradi koronavirusa vsak dan v družbi mnogih slovenskih katoličanov preko medijev, ko je prevajal pridige papeža Frančiška ob prenosu vsakodneвне maše iz Vatikana. Je frančiškan, ki deluje v župniji Ljubljana Bežigrad, ob tem pa tudi profesor patrologije na Teološki fakulteti v Ljubljani, glavni urednik slovenske izdaje revije *MAGNIFICAT*, voditelj duhovnih vaj itd., predvsem pa Frančiškov manjši brat, ki radodarno daje na razpolago tiste darove, ki jih je sam prejel v »dobri, potlačeni, potreseni in zvrhani meri« (gl. Lk 3,38).

Br. Miran, kot Frančiškovega brata si te upam kar tikati. Pred poldrugim desetletjem si bil še moj profesor na fakulteti, kjer smo se te spominjali po tem, da si na izpitu delil čokoladice; pa seveda po tem, da si nam znal o cerkvenih očetih pripovedovati tako, kot da smo sredi napete detektivke. Nasploh se mi zdi, da si pri znanstvenem, strokovnem in pastoralnem delu tako neobremenjen, osvobojen tega, kaj bodo rekli drugi, in hkrati moder, premišljen mož; zato nas je več pomislilo nate ob temi ponižnosti.

Verjamem, da zaradi te svoje drže ne boš nikoli dobil kakšnega čira na želodcu :). Kako ti to uspeva?

Včasih je bolje kar molčati, skomigniti z rameni in malo usločiti obrvi; tukaj pa moram tvegati in nekaj reči, da ne bo tvojemu vprašanju sledil prazen kvadrater, čeprav bi bilo to morda najboljšo ;^). Že iz opisanega je razviden prvi odgovor: ne vem. Morda tudi ni čisto res vse tisto o modrosti, premišljenosti in osvobojenosti. Na misel mi prihaja apoftegma, zgodba puščavskih očetov, ko je stari menih mladega poslal hvalit mumije, naslednji dan pa jih zmerjat. Ko je mladega vprašal, kakšen je bil odziv mumij, in mu je ta odgovoril, da je bil obakrat enak, mu jih je dal za zgled, kako naj se obnaša, kadar ga hvalijo ali grajajo. Lep in običajno kar nedosegljiv ideal, pa vendar tak, h kateremu je prav, da težimo. Pohvala je koristna kot odziv, da naj vztrajamo pri dobrem in se zanj zahvaljujemo; očitek, kadar je utemeljen, je spodbuda, da se popravimo, kadar pa je neutemeljen, da se spomnimo zadnjega blaga. Krivi preroki so bili vedno bolj čaščeni in spoštovani od pravih.

Prav, da bo tehtnica uravnotežena, pa povej enega svojih trnov, ki te kot apostola Pavla vzgajajo, da se ne bi prevzel (gl. 2 Kor 12,7).

Za enega vem že jaz – ni greh, lepo pa tudi ne: ko smo kdaj skupaj na kosilu, se zelene zelenjave sploh ne pritakneš. Malo heca, zdaj pa zares – kaj je tisto, pri čemer Božji kipar brusi svoje dleto na tebi?

Solato je pač Bog ustvaril bolj za druge kot zame; zaenkrat zdržim z minimalno količino in skoraj ne bi mogel šteti za greh, da je ne uničujem. Hujše je, ko se pokaže moja trma, ko vem, da imam prav; še bolj pa, ko obljubim sto stvari, ker mislim, da mi jih bo uspelo narediti, potem pa ne gre. S tem je povezana tudi moja razpršenost med tisoč reči.

Preden resno vstopiva v temo ponižnosti, te prosim za kratko predstavitev. Si rojen Ljubljančan? Nekje sem ujela, da si delal kar nekaj fakultet hkrati? Lahko spregovoriš o Božjem klicu in odločitvi za brate frančiškane?

No, pa pojdiva po vrsti. Res sem rojen Ljubljančan, Šiškar, če smo točni, na meji med dvema frančiškanskima župnijama. Tam smo bili doma, čisto dobesedno pa sem se rodil pod nekdanjo jezuitsko streho, kjer je zdaj Kape-la nedolžnih otrok, takrat pa je bila to porodna soba ene od dveh ljubljanskih porodnišnic. Bil sem prvorojenec

in benjamin hkrati. V eni od mejnih župnij sem bil krščen, v drugi pa hodil k verouku in ministriral. Ko so v otroštvu moji vrstniki »vozili« kamione, sem jaz opazil vsako cerkvico; še transformatorje sem prekrstil v cerkve. Že v osnovni šoli je ena od učiteljic opazila moje zanimanje za latinščino, ki se je takrat še nisem učil, saj sem bil takrat bolj uspešen v matematiki. V srednji šoli se je to potrdilo in sem obiskoval edini latinski razred v vsej Sloveniji, potem pa še nadaljeval na filozofski fakulteti z latinščino, francoščino in grščino. Ob tem sem vedel, da bo treba narediti še kakšen korak proti posvečenemu življenju. Kot osrednji element klica sem prepoznal navzočnost ravno pravih duhovnih spremljevalcev v vsakem obdobju. Glede na to, da me je krstil frančiškan, bil moj prvi katehet frančiškan itd., je skoraj jasno, da sem pristal pri frančiškanih.

p. Miran na Mohorjevi

Člani vseh redov Frančiškove družine imamo sv. Frančiška za poosebljeno ponižnost. Z njim si kot frančiškan vsak dan v družbi, zato jih je gotovo veliko, pa vendar: imaš najljubši Frančiškov stavek, molitev, morda trenutek v njegovem življenju, ki je zaznamoval tudi tebe?

Zelo mi je pri srcu njegova molitev pred Križanim pri Sv. Damijanu, pa tudi njegovi opomini, zlasti prvi, o evharistiji. Močno se mi je vtisnila v spomin sicer zgodovinsko neizpričana beseda, ki seva iz vsega njegovega življenja, uporabila pa jo je režiserka Cavanijeva v svojem filmu o Frančišku. Ko ga papež ironično vpraša, kako more ljubiti tako Cerkev, Frančišek odgovori, da neskončno. Ravno v tem se loči od drugih reformatorjev, ki so prezirali cerkveno strukturo in jo celo rušili. Frančišek je samo popravljal Cerkev, brez rušenja. Zelo pa me je nagovoril tudi njegov blagoslov bratu Leonu, ki sem si ga dal prebrisati na rob svoje albe: »Dominus te benedicat!«

Ravno pri molitvi pred Križanim pri Sv. Damijanu, ki jo omenjaš, sta se v slovenskem jeziku pojavili vsaj dve različici in pri eni od njih je »izginila« omemba ponižnosti (daj mi ... globoko ponižnost). Glede na to, da je ena od tvojih priljubljenih zaposlitev tudi prevajanje, si gotovo na tekočem, kako je prišlo do tega in katera je prava različica.

Molitve, tudi avtorske, torej tiste, katerih avtor je znan, imajo svoje življenje in dihanje, nekakšno utripanje. Zgodi se, da se daljšajo ali krajšajo, vračajo v izvirno obliko ali pa doživljajo kake spremembe. Za to je kriv naš spomin, ki je včasih šibak, včasih pa neverjetno ustvarjalen; kriva

pa je lahko tudi posameznikova pobožnost, ki se čuti poklicano, da dopolni, kar je izrekel nekdo prej. Morda je najbolj opazen tak primer molitev Pod tvoje varstvo, ki je v uradni različici v brevirju za polovico krajša od tiste, ki jo molimo pri nas. Nekaj časa je bila krajša tudi v molitveniku Kristjan moli, potem pa so se v ponatisih vrnili k daljši. Našo, podaljšano različico poznamo dokaj široko v Srednji Evropi, pretežno v nemško in slovansko govorečih deželah, in to šele od 17. stoletja, medtem ko sama molitev sega v 3. stoletje. Tako je tudi Frančiškova molitev doživljala svoje različice. Ko so jo prvič prevedli za Spise sv. Frančiška in sv. Klare, so imeli prevajalci pred seboj predlogo s podaljšano različico, ker se je očitno nekomu zdelo primerno dodati še te besede. Ko pa smo pripravljali drugo izdajo v knjigi Vodilo in življenje, smo vzeli sodobnejšo tekstno kritično izdajo, v kateri so strokovnjaki ugotovili, da gre pri tem za kasnejši vrinek, zato smo te besede izpustili in besedo »zapoved« iz množine dali v ednino.

S tem in podobnimi problemi se najbrž precej pogosto srečuješ, saj si zaradi svoje stroke (prevajalec, jezikoslovec in duhovnik hkrati) »idealna kombinacija«, da si vključen tudi v pripravo liturgičnih knjig, molitvenikov ... Tisti, ki radi kategorizirajo, v Cerkvi omenjajo tradicionaliste in moderniste, podobno se pri prevajanju svetopisemskih in liturgičnih tekstov od dobesednega prevoda (ad litteram) razlikuje prevod po smislu (ad sensum). Kako doseči, da bo jezik Cerkve po eni strani blizu današnjemu človeku, a bo kljub temu ohranjal kakovost obredne govornice, ki diši po generacijah pred nami?

Tu smo pred problemom kvadrature kroga. Spomnimo se računanja števila pi, ki je vedno le približek, ampak že z dvema decimalama je kar primeren za vsakdanjo rabo. Ko je krščanstvo stopilo v kulturno zgodovino človeštva, je vanjo prineslo obe počeli: stalnost in nespremenljivost izvirnika ter pestrost inkulturacij. Zelo enostavno povzeto: evangelij ostaja eden in isti, a se

izraža v različnih časih, jezikih in kulturah. Enako z zahtevnimi prilagoditvami velja tudi za bogoslužje. V naši Cerkvi se je ustalilo latinsko bogoslužje in si pridobilo neko stalnost v zadnjih petsto letih, obenem pa je začelo vstopati v posamezne jezikovne izraze, in sicer že od Cirila in Metoda dalje – sprva počasi, po zadnjem koncilu pa eksplozivno. To pomeni, da ob ohranjanju stalnosti predloge nastajajo vedno novi prevodi. Problem pa je v tem, da bogoslužje ne mara prevelike nestalnosti, zato so take spremembe moteče in se jih je treba lotevati z veliko mero previdnosti (da se ne spreminja samo zaradi spreminjanja; bogoslužje ni moda!) in postopnosti. In z zavestjo, da nikoli ni mogoče ustreči vsem okusom. Nujno pa je treba razmišljati in primerno govoriti o tem. Brez ogroženosti in brez napadalnosti.

Nam lahko iz časa, ko si pripravljali dele jeruzalemskega prevoda Svetega pisma, zaupaš kak primer besedila, ki je prevajalsko ekipo dolgo zaposloval, morda preverjal vašo ponižno držo prevajalcev in ne avtorjev besedil?

Bog me je obdaril tudi z darom pozabljanja; vem pa, da sva s prof. Matjažem včasih po nekem času preudarjanja in iskanja možnosti preprosto rekla, da je treba še kaj pustiti za zanamce, da bodo brusili in popravljali prevod ter se zgražali nad nami in našimi napakami.

Pri prevajanju liturgičnih besedil je morda zadnja takšna »cvetka« besedilo očenaša. Kaj bi ti rekel o delu »in ne vpelji nas v skušnjava« – bi ga morali spremeniti?

Ko sem komentiral papeževe maše, je bila vseskozi »stara« verzija očenaša, seveda v italijanščini. Zdi se mi, da v tej molitvi zaenkrat ni treba ničesar spreminjati. Menim namreč, da ni problem v glagolu »vpeljati«, ampak

v samostalniki »skušnjava«. Po mojem zadoščata kateheza in občasno razlaganje, da v tem primeru beseda »skušnjava« ni mišljena v pomenu zavajanje v greh, pač pa v pomenu preizkušnja. Gospoda prosimo, naj nas ne preizkuša preko naših sposobnosti.

No, pa kar nadaljujva pri papežu, ki ga omenjaš ... Kot bi bilo včeraj, se spominjam večera, ko je bil za papeža izvoljen Frančišek, in dogodek je tesno povezan s tabo. Ob novici, da si bo novi papež privzel ime Frančišek, je iz vsega dožemanja, kar so ga v tistem trenutku doživljali moji čuti, zasijala prav drža ponižnosti: najprej novica o imenu, da bo Frančišek, nato ponižna drža papeža, ki se je pojavil pred kamero in prosil, naj verniki molimo zanj, in tudi umirjen, pa vendarle vznemirjen komentar brata frančiškana Mirana. Kako si ti doživljal izvolitev papeža, ki se želi tako priličiti sv. Frančišku, in kako ga doživljaš danes, ko si bil pravzaprav dnevno v stiku z njim preko prevajanja pridig pri jutranjih mašah?

Tisti večer nisem niti za hip pomislil, da bi bil tam mišljen kak drug Frančišek kot Asiški, čeprav imajo jezuiti med svojimi svetniki tudi Frančiška, namreč Ksaverja. Kar sem uspel prebrati v spletni predstavitvi kardinala Bergoglia, ki sem jo imel pred seboj, ko se je slišalo ime »Georgium Marium« (on je bil namreč edini s tem imenom), je kazalo na njuno sorodnost. Da se vozi z javnimi prevozi, da tudi sam kdaj skuha ... tako simpatično preprostega se je pokazal. In ko sem ga ta dobra dva meseca prevajal pri jutranjih mašah, se je to povsem potrdilo. Najprej sploh ideja, da pride ljudem naproti s prenosom maše, ko so bile marsikje po svetu cerkve zaprte. Vsakodnevne kratke misli ob Božji besedi v tako preprosti govorici ter z ravno pravo milino in ostrino. Milino do preprostih, ostrino do napuhnenih in neiskrenih. Tudi bogoslužje samo je bilo tako preprosto in skromno. Sam si je snemal solideo in se pokrival z njim. Uvajal nas je v duhovno obhajilo, skoraj razvadil z adoracijo. Upam, da bo tudi brez epidemije še kdaj ponovil vsaj za kak teden te svetovne duhovne vaje.

Ta intervju pripravljava ravno v dnevih, ko praznujemo pet let papeževe okrožnice »Laudato si« (24. 5. 2020), ki je pri nekaterih ljudeh sprožila diametralno nasprotna

V Medzugorju

razpoloženja, od evforičnega veselja ekologov, ki so videli v papežu svojega novega pristaša, do kritikov v smislu »zakaj se papež sploh meša v področja, ki naj se ga ne tičejo«. Sama sem ob branju doživljala velik ponos do voditelja naše Cerkve, ki nam zna tako aktualno pokazati, da je »ekološka briga« naša krščanska dolžnost. Kako sta po tvojem mnenju slovenska javnost in slovenska Cerkev dojeli to okrožnico?

Resda so okrožnice nekako najvišjega ranga papeških dokumentov in so nedvomno zelo pomembne, ampak mene bolj nagovarjajo njegove homilije, ki sem jim lahko sledil med pandemijo. Ko npr. jasno pove, kaj je naloga škofov (in duhovnikov). Ali pa ko se je na letošnje binkošti pošalil na račun pastoralnih načrtov, ki jih apostoli na prve binkošti niso imeli. Kar poiščite to homilijo na spletu in si jo vsaj preberite, če je že niste slišali. Žal ga lahko zlorablajo skrajneži z ene ali druge strani, vendar je očitna njegova skrb za vsakega človeka in želja, da bi se tudi on srečal s Kristusom, a brez prisile in zastraševanja.

Danes bi si nekateri za Cerkev želeli tak pretres njene strukture, ki bi vse obrnil na glavo, drugi pa upajo na novega Frančiška, ki bo Cerkev z ljubeznijo prenovil od znotraj. V zadnjih letih smo priče mnogim bojem znotraj (slovenske) Cerkve, od finančnih polomij do pedofilskih afer, in položaj je na prvi pogled precej klavrn. Po drugi strani pa imamo nekoga, ki se zgleduje po asiškem Frančišku, privzel je celo njegovo ime. Kakšna reforma, ali bolje, kakšno »popravlilo« Cerkve nas po tvojem mnenju čaka in kakšno bi si ti želel?

Želel bi si poglobitev in poživitev vere pri teh, ki se imamo za katoličane. In ko bo ta vera dovolj prepojila naše življenje, bo postala tako nalezljiva, da bo treba začeti graditi nove cerkve, ker sedanje ne bodo zmogle sprejeti vseh vernikov, da ne govorim o dodatnih semeniščih

Dan za Magnificat na Ptujski Gori

Poroka Libanonskega para na Bledu

in samostanih! Saj vem, kaj si misli velika večina bralcev: če imam morda vročino ali če sem kaj takega pojedel ali spil ... Zdaj smo vendar v fazi zapiranja samostanov in združevanja župnij ter skoraj praznega bogoslovja. Drugod po Evropi pa so celo prodali in porušili veliko cerkva. Hočem povedati samo to, da ima naša vera pred seboj še veliko možnosti, da se okrepi in močno zaživi. Greva zraven?

Gotovo je eden od korakov k poglobitvi vere lahko liturgično-molitvena revija MAGNIFICAT, ki jo sooblikujemo že od l. 2013. Poleg tega, da kot glavni urednik prijazno razumeš včasih divjo dinamiko družinskega življenja (in omogočiš, da imamo »skype seje« ob norih nočnih urah, ko moji otroci zaspijo), se trudiš to revijo približati zlasti laikom, ki želijo poglobljati svoje duhovno življenje. Kaj te je pritegnilo, da si kljub obilici dela sprejel urednikovanje, ki najbrž vzame precej časa?

Moram priznati, da je moral direktor Družine uporabiti kar nekaj svojih diplomatskih sposobnosti, da me je prepričal. Čeprav mi je bila revija všeč, si nisem mislil, da bo imela takšen vpliv in da se bo tako lepo razcvetela tudi v slovenski različici. Nekaj izkušenj sem imel z bogoslužnimi knjigami, čeprav po stroki nisem liturgist kakor ti, tudi urednikovanje mi ni bilo povsem tuje. In ko sem dobil še tako dobre sodelavce, sem videl, da lahko tudi na ta način služim s svojimi darovi Božjemu ljudstvu. Tudi zaradi teh nekaj ton potiskanega papirja je nekaj več molitve med nami, v to sem prepričan! Med osmimi izdajami smo resda najmanjši, smo pa del ogromne družine molivcev, ki ima vsak mesec več kot polmilijonsko

V samostanski kapeli med karanteno

naklado. In upam, da bomo tudi mi prispevali še večjo številko, kot jo zdaj. Zdaj se vrti število naročnikov okrog 2000. Mislim pa, da tudi 5000 ni nedosegljiv cilj.

Še en učinkovit način, kako doseči tiste, ki iščejo odgovore in so bodoči goreči verniki, so gotovo mediji. Kot večina bralcev že ve, je ena od tvojih »služb« komentiranje prenosov svetih maš in drugih liturgičnih obhajanj svetega očeta. Najbrž je to delo velik intelektualni in fizični napor, ki pa, verjamem, bi mu ti raje rekel izziv. Zakaj odločitev, da poprimeš tudi za to delo? Nam lahko zaupaš kakšno anekdoto, ki si jo morda doživel ali pa »zakuhal« pri tem delu?

Tudi tukaj nisem nič poprijemal za delo, ampak sem bil preprosto pahnjen pred mikrofonom, in to tisti večer, ko je Gospod poklical k sebi sv. Janeza Pavla II. Bil sem že napol v pižami, ko so me klicali s Televizije Slovenija, če lahko pridem hitro komentirat, ker da imajo vsi drugi komentatorje, oni pa samo sliko. Ker sem bil dokaj blizu, sem prihitel, nadeli so mi slušalke in mikrofonom ter rekli, naj začnem. In je nekako šlo. Potem je bila takoj naslednji dan na vrsti maša pred pogrebom in je tudi to šlo. Potem pa konklave in ves osemletni Benediktov pontifikat, njegov odstop, ponovni konklave in zdaj že sedem let s papežem Frančiškom. Zanimivo je bilo, ko sem moral na eni televiziji komentirati praznično mašo, na drugi pa blagoslov urbi et orbi, ki je takoj sledil. Gledalcem, ki so vmes preklopili, ni bilo jasno, kako sem mogel tako

hitro priti z ene na drugo. V resnici pa sem komentarje in prevode zaključka maše posnel vnaprej in jih je tehnik samo ustrezno vklopil, vmes pa so me peljali na sedež druge televizije, in ko sem prišel tja, so tamkajšnji tehniki ravno slišali, da sem se poslovil na drugi televiziji. Takoj sem nadaljeval s komentiranjem. Malo je manjkalo, pa bi prehitel sebe in bi začel tu, še preden sem končal tam.

V začetku sem omenila, da so tvoja študijska ljubezen cerkveni očetje. Pa morda z njimi zaključiva – zakaj te je med vsemi področji teologije pritegnila prav patrologija? Več kot očitno je, da so besedila cerkvenih očetov še kako aktualna tudi danes, kar je vidno že iz zanimanja za duhovne vaje s cerkvenimi očeti, ki jih organizirate. Lahko svežina prvih stoletij krščanstva nekoliko predrami tudi vero kristjanov v 21. stoletju?

Že v osnovni šoli sta me pritegnili antika in latinščina; ko to povežemo še s krščanstvom in Cerkvijo, kamor me je tudi vedno vleklo, je logična kombinacija patrologija, torej veda o krščanskih avtorjih prvih stoletij. Videl sem, da imamo relativno malo prevodov, in sem želel vsaj nekaj malega prispevati na tem področju. In ker mi je Bog dal nekaj darov – in ponižnost ni v njihovem skrivanju, ampak v zahvaljevanju zanje in uporabi – jih poučujem že petindvajset let na teološki fakulteti. Že skoraj petnajst let imamo enkrat ali dvakrat na leto duhovne vaje na temo njihovih besedil (letos spomladi kar na zoomu). Pred leti smo imeli patristične večere v Antonovem domu na Viču, letos pa so me sobratje duhovniki izzvali, da bi v času karantene radi malo ponovili svoje poznavanje očetov; potem pa so na splet prišli še katehistinje in udeleženci duhovne akademije. Stvar se je razvedela in počasi se polni moj kanal teh javnih spletnih predavanj na Youtubu. Ko gledamo Cerkve v njenih začetkih, nam to daje upanje tudi za današnje krizne čase. Jezus ne zapušča svoje Cerkve, ampak daje moč in pošilja v vseh časih ljudi, ki služijo evangeliju.

In še kakšna misel za konec – lahko cerkvenih očetov ali Mirana :) ...

Pa morda končajva z Avgustinovim stavkom, ki ga včasih povem študentom na začetku predavanj: *Nihil nisi per amicitiam cognoscitur*. Če to malo razširjeno prevedemo: »Samo tisto, kar imaš rad, lahko spoznaš.«

Br. Miran, hvala za ta pogovor in tvojo držo preprostega darovalca, ki talentov ni skril v zemljo, ampak jih množi ter je s tem v blagoslov bližnjim in v slavo Gospodu. Naj Bog še naprej blagoslavlja tvoje delo in te ohranja ponižnega!

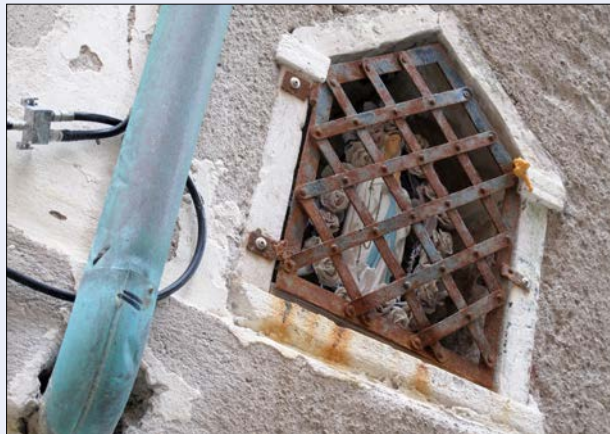

BREZMADEŽNA

Posebna posvetitev minoritskega reda Brezmadežni

7. maj 2020

Minoriti smo 7. maja 2020 obhajali 300-letnico razglasitve Blažene Device Marije, ki je bila brezmadežno spočeta, za glavno zavetnico minoritskega reda. Leta 1719 je to odločitev sprejel generalni kapitelj, na ta dan leta 1720 pa potrdil tudi papež Klemen XI. Posvetitev ima še dodatno vrednost, saj je ta skoraj »pozabljeni« dogodek prišel na dan pred dobrim letom, ko je p. Oreste Casaburo, minorit iz neapeljske province, našel članek p. Maksimilijana Kolbeja, ki je o tem pisal davnega leta 1934 med bivanjem na Japonskem. O tem je p. Oreste v pismu obvestil tudi generalnega ministra in mu predlagal, da bi za trenutno stanje, ko je ves svet zajela pandemija koronavirusne bolezni, sestavil molitev, ki bi bila namenjena Devici Mariji. Z njo bi ji izročil celoten red.

Po jutranji maši 7. maja 2020 je generalni minister p. Carlos Trovarelli obnovil izročitev celotnega reda Blaženi Devici Mariji z naslednjo molitvijo:

Pozdravljena, Gospa, sveta Kraljica, sveta Bogorodica Marija,
ki si kot devica postala Cerkev in te je najsvetejši nebeški Oče izbral

ter posvetil:

Ti si naša družina,

Ti si vrata in hiša,

Ti si začetek našega govorjenja,

Ti si vodnica naših korakov,

Ti si šola in sporočilo,

Ti si sprejemanje in služenje,

Ti si okolje vedrine,

Ti si pogum naše vere,

Ti si trdnost naše zvestobe v obljubah Najvišjemu,

Ti si olajšanje v vsaki naši nadlogi,

Ti si spodbuda in gotovost v našem poslanstvu,

Ti si kristalno čist začetek naše svetle usode,

Ti si posoda maziljenja z Duhom in njegov vonj,

Ti si izbrana pot, po kateri prihaja vsaka milost.

Jaz, generalni minister reda manjših bratov minoritov,
danes in za vedno obnavljam posvetitev celotnega reda,
da bi Ti razpolagala z nami v blagor duš in Cerkve.

Prosim te, o Kraljica in Mati Cerkve,
da bi zvesto sodelovali pri tvojem poslanstvu
ob prihodu Jezusovega kraljestva na svet.
Zato Ti izročam, o najsvetejša Mati, molitve, dejanja
in žrtve vsakega brata v redu.

O Božja Mati, v imenu vseh manjših bratov minoritov te prosim, da bi bili tvoji,
da bi nam bila Ti odrešenje in posvečenje.
Prosim te tudi,
da bi bili po tvojem velikem usmiljenju orodje za odrešenje duš.
Sprejmi nas v svoje materinsko varstvo.

Tebi, o dobra Mati,
izročam vsakega brata in vse skupnosti v redu;
mlade, ki iščejo smisel življenja in se pripravljajo, da bodo odgovorili na Božji klic,
brate v vzgoji in njihove vzgojitelje,
brate, ki živijo in izpričujejo svojo frančiškovo poklicanost na vseh koncih sveta,
v vsakem družbenem, duhovnem, ekonomskem in političnem okolju,
brate, ki živijo svoje poslanstvo »ad gentes«,
brate, ki so vpeti v različna služenja družbi in Cerkvi,
brate, ki so dejavni v kriznih razmerah ali okoljih človekovega obupa,
brate, ki so vključeni v različne vodstvene službe in upravo reda,
starejše brate, bolne brate, ki trpijo ali so zbegani,
brate, ki jih je ranilo življenje, žalostne in one v krizi.

Tebi, o Mati, ki imaš človeško in usmiljeno srce,
izročam vse ljudi, ki so v stiku z nami,
njihove družine, naše dobrotnike in prijatelje, mlade, stare in bolne,
vse, ki jih je Tvoj Sin Jezus Kristus zaupal
naši duhovni in pastirski službi.

Marija Brezmadežna, za vedno želimo biti Tvoji.
Prosimo Te, da bi v naši frančiškovski konventualni družini
vedno vladali duh pobožnosti,
dosledno ravnanje po Vodilu sv. Frančiška,
življenje po evangeliju našega Gospoda Jezusa Kristusa in bratska ljubezen.
Pomagaj nam premagati skušnjave, ki nas nagovarjajo k slabemu,
in ohraniti harmonijo med nami.

Marija Brezmadežna, ostani med nami v težkih trenutkih, v katerih smo se znašli;
naj občutimo dobrotne učinke Tvoje navzočnosti,
da bi bili lahko potem, ko smo s Teboj in pod Tvojim vodstvom delali
za prihod Kristusovega kraljestva na zemljo,
enkrat vsi vso večnost del Kristusovega kraljestva v nebesih.
Tako bodi.

Povzeto po objavi na spletni strani minoritskega reda

Marija, žena vstajenja

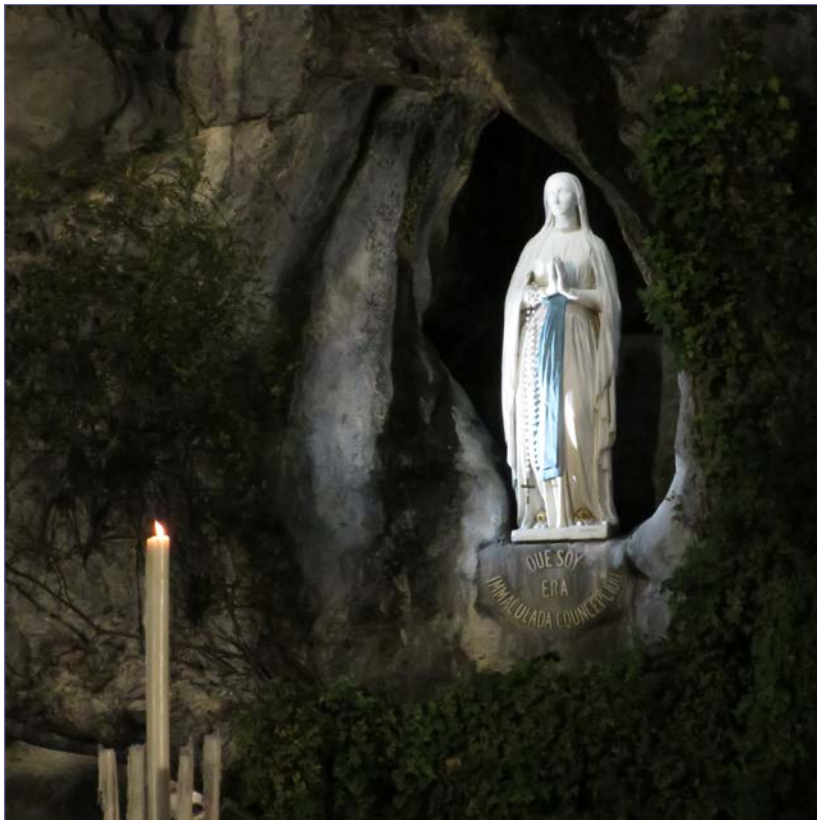
Marija, ti novo si življenje
in mati Kristusa Gospoda,
src radóst in hrepenenje,
Cerkve Božje si podoba.

Pod srcem Gospoda si nosila,
ko slišala si angela skrivnost,
v načrt Boga nikoli ne dvomila,
prinesla odrešensko si novost.

Vsa leta tiho si ob Sinu stala,
ko učil o Božjem je kraljestvu,
si na svatbi v Kani ga iskala,
ko je vina zmanjkalo občestvu.

Pot trpljenja z njim si prehodila
in meč presunil tvoje je srce,
še pod križem si Boga hvalila,
radostila se vstajenja dne.

Tilen Kocjančič

Pripravlja: Doroteja Emeršič

ADORACIJA

Kruh življenja, zaupam vate!
 Ti si preprostost,
 brezdanja ponižnost.
 Ti si Dar, ti si Sreča.
 Nikoli te ne bomo doumeli,
 nikoli povsem spoznali.
 Večno izvirajoče Življenje si,
 darovanje brez konca,
 tišina, ki ljubi,
 hrana, ki ozdravlja.

V času si se učlovečil,
 da bi smeli verovati,
 kar ne moremo umeti.
 Ostajaš z nami, Telo in Kri!
 V božjem kipi človeško
 in v človeškem žari božje.

Ko bomo poklekili in te slavili,
 bomo spet opazili obličje brata in sestre.
 Nihče več ne bo oddaljen,
 v obupu izgubljen.
 Spet bomo eno v Tebi.
 Kruh življenja, pritegni nas k sebi!

Nataša Ahčin

O, modrost,
najčistejši zaklad Božjega Duha.

Kadar Te prosim
zlata in srebra, sem tako revna,
da umiram,
ker ne zaupam Tvoji blagovesti.

Osvobodi me suženjstva,
verig helota,
da lahko vstopim odrešena
skozi vrata ljubezni
v neskončnost svetov
Tvoje jasnine.

Stanka Mihelič

Kaj se dogaja z našim domom?

Prevod: Valentina Ščuka, Fani Pečar, Doroteja Emeršič

Vodnik za encikliko Laudato si

Zaradi omejitve gibanja se bratje in sestre Frančiškovega svetnega reda v preteklih mesecih nismo mogli srečevati. Tudi kapitljev v krajevnih bratstvih ni bilo in prav tako ne drugih srečanj. Med seboj pa smo bili duhovno povezani predvsem v vsakodnevni opoldanski molitvi angelovega češčenja, ki smo jo namenili kot prošnjo za pomoč pri vztrajanju v pravilni drži odgovornosti zase in za druge.

V tem času je bilo tudi več možnosti za drugo delo, ki mora velikokrat čakati na ugodnejše razmere, na primer za prevajanje dokumentov. Skupina treh sester je tako prevedla vodnik po papeški encikliki Laudato si. Morda vas beseda enciklika spominja na dolge odstavke strokovnih besedil, ki jih je težko razumeti. Ravno z namenom, da bi ta dokument lažje razumeli, objavljamo odlomke iz prevoda tega vodnika, ki nas bo morda spodbudil k temu, da se bomo resno lotili branja enciklike.

Z vodnikom bo lažje. Krajevna bratstva ga lahko predelajo po poglavjih. Služi lahko kot pripomoček za katehezo in osebni razmislek o moji/tvoji/naši vlogi pri ohranjanju Božjega stvarstva. Besedilo je v celoti objavljeno na domači strani OFS.

Generalni minister OFS Tibor Kauser je zapisal: »24. maja 2020 je bila peta obletnica enciklike papeža Frančiška Laudato si. V njej je sveti oče, ki so mu zaskrbljenost povzročile ,razpoke na planetu, ki ga naseljujemo, in /.../ globoko človeški vzroki degradacije okolja' (LS 163), izrazil željo po odprtju dialoga med vsemi prebivalci

našega planeta s ciljem, da sprožijo globalno akcijo v dobro našega skupnega doma.«

Papež jasno izreka poziv: »Žgoči izziv, kako zavarovati naš skupni dom, vsebuje skrb za združitev vse človeške družine pri iskanju vzdržnega in celostnega razvoja ...« (# 13), ki zahteva »nujno obnovo dialoga o tem, kako naj skrbimo za prihodnost planeta« (# 14). Prižnava težave, povezane s tem pozivom, ne le zaradi močnega nasprotovanja, ampak tudi zaradi ravnodušnosti. »Zadržanost, ki ovira reševanje, se tudi med vernimi vleče od zanikanja težav do ravnodušnosti, od

lagodne vdanosti v usodo do slepega zaupanja v tehnične rešitve. Potrebujemo novo svetovno solidarnost« (# 14).

Prvo poglavje:

Kaj se dogaja z našim domom?

Prvo poglavje enciklike je namenjeno prepoznavanju znamenj časov in papež Frančišek ugotavlja, da »če iskreno pogledamo stvarnost, vidimo, da gre v našem skupnem domu marsikaj hudo narobe« (# 61). Čeprav priznava, da obstajajo različna mnenja glede stanja in možnih rešitev zanj, izjavlja, da nas lahko vodi le iskrena razprava med strokovnjaki, ki spoštujejo stališča drug drugega (# 61).

Drugo poglavje:

Evangelij stvarstva – papeževa frančiškova vizija

Papež Frančišek v drugem poglavju Laudato si preide od predstavitve različnih bolezni, ki prizadevajo svet in človeško družino, k razvoju načrta zdravljenja, ki temelji na veri in Svetem pismu. Začne s ponovnim poudarkom na nujnosti dialoga med znanostjo in religijo: »Če si resnično želimo priti do ekologije, ki bo sposobna popraviti vse, kar smo uničili, ne smemo zanemariti nobene veje znanosti in nobene oblike modrosti, niti verske z njeno lastno govorico ne. Poleg tega je Katoliška cerkev odprta za dialog s filozofsko mislijo, kar ji odpira pot do raznih sintez med vero in razumom« (# 63).

Papež opominja, da so človeška bitja del Božjega načrta za ustvarjanje (# 65). Ustvarjeni smo bili za odnos z Bogom, drug z drugim in s svetom, v katerem živimo. Greh, v katerem smo hoteli mi sami prevzeti božjo vlogo in smo zavrnili spoznanje, da smo omejeni, predstavlja zlom teh odnosov (# 66). Namesto da bi mislili, da »gospodovanje nad zemljo in nad Božjimi bitji« (1 Mz 1,28) upravičuje, da lahko z njimi in med seboj počnemo, kar hočemo, smo poklicani k temu, da bi bili odgovorni služabniki (# 67–69).

Papež Frančišek večkrat spominja na svetopisemsko sporočilo, da je »vse med seboj povezano« (# 70). Za upanje je dovolj en sam dober človek in v sobotnem počitku je modrost (# 71). Premišljevanje o stvarstvu nas lahko privede do slavljenja, zahvaljevanja in globlje vere v Božjo rešiteljsko ljubezen do nas ter do večje želje po pravičnosti (# 72–74).

Papež razlikuje med naravo (»sistem, ki ga je mogoče razčlenjevati, razumeti in z njim upravljati«) in stvarstvom (»dar, ki prihaja iz Očetove za vse odprte dlani kakor stvarnost, ki jo prežarja ljubezen, ki nas kliče k veseljnemu občestvu«) (# 76). Kot »red ljubezni« (# 77) je stvarstvo še naprej treba razvijati, kar zahteva nenehno delo Svetega Duha in človeško sodelovanje, pa tudi našo ustvarjalnost in iznajdljivost, ki se pogosto kažeta v znanosti (# 78–81). Kot ljudje v odnosih in soustvarjalci smo poklicani, da z drugimi živimi bitji ravnamo kot s subjekti, s katerimi se srečujemo, in ne kot s predmeti, ki jim gospodujemo ali jih nadziramo.

Papež Frančišek opozarja: »Ko na naravo začnemo gledati zgolj kot na predmet dobička in koristi, ima to hude posledice za družbo« (# 82). Namen in cilj veselja je povsem drugačen: »Človek, obdarjen z razumom in ljubeznijo, pritegnjen v Kristusovo polnost, je poklican, da vse stvarstvo privede k njegovemu Stvarniku« (# 83).

To je zelo frančiškova vizija, razširjena pa je v naslednjih odstavkih: vsak del stvarstva ima namen, ki mu ga je dal Bog, razkriva Božjo dobroto in velikodušnost, je soodvisen in na nek način razkriva Boga, ne da bi mogel ujeti Njegovo polnost (# 84–88). Ta pristop je lepo izražen v Sončni pesmi svetega Frančiška (# 87), ki je bila navdih za encikliko.

Ljubezen do stvarstva pa ne more zakriti »vrednosti« človeške osebe in včasih se »človeku odreka vsakršna prednost in se bojuje za druge vrste, češ da njihovega dostojanstva ne branimo z enako vnemo kakor dostojanstvo ljudi« (# 90). »Čut notranje povezanosti z drugimi ustvarjenimi bitji ne more biti pristen, če srce ne premore nežnosti, sočutja in skrbi za druge ljudi« (# 91). Skrb za naravni svet je dobra, dokler ne zanemarimo svojih sester in bratov, ki trpijo. Ti dve skrbi sta povezani: »Ko je srce resnično odprto za vesoljno občestvo(vanje), ni nič in nihče izključen iz tega bratstva. Potemtakem je res, da se tudi ravnodušnost ali krutost do drugih ustvarjenih bitij tega sveta na nek način vedno prenašata na naš odnos do drugih ljudi« (# 92).

Tretje poglavje:

Človeške korenine ekološke krize

Tehnološki razvoj nas je pripeljal na razpotje. Res moramo biti hvaležni za boljšo kakovost človeškega življenja na področju medicine, inženiringa in komunikacij. Treba pa je priznati, da je prišlo prav tako do katastrofalnih negativnih posledic. Napredek v tehnologiji se kosa z napredkom moči, zlasti tiste z znanjem in finančnimi viri za uporabo tehnologije (papež navaja uporabo jedrskih bomb in vrsto tehnologij, ki jih uporabljajo totalitarni režimi, smrtonosni arzenal orožja, ki je na voljo za moderno vojskovanje). Še vedno obstaja prepričanje, da je povečanje moči enako povečanju napredka. Papež Frančišek opozarja, da mora tehnološki razvoj spremljati tudi razvijanje človekove odgovornosti, vrednot in vesti.

Tehnološki proizvodi niso nevtralni. Ustvarjajo pogoje, ki narekujejo določen življenjski slog in oblikujejo socialne vzorce, ki jih diktirajo določene skupine ljudi, ki s svojo denarno močjo in oblastjo obvladujejo gospodarsko in politično življenje. Takšen pristop dela reklamo za idejo o neskončni ali neomejeni gospodarski rasti, ki temelji na laži, češ da obstaja neusahljiva zaloga zemeljskih dobrin.

V 1. Mojzesovi knjigi sta mož in žena prejela v obdelavo vrt, da bi ga ohranila in bi obrodil sadove. Izhajajoč iz tega primera, papež Frančišek izjavlja, da je razumevanje dela v odnosu do drugih tisto, kar daje smisel in namen vsem človeškim dejavnostim. Ta pristop dopolnjuje presenetljivo razmišljanje o stvarstvu, ki ga najdemo pri sv. Frančišku Asiškem. Papež Frančišek ugotavlja: ko je naša sposobnost razmišljanja in spoštovanja oslabiljena, ne znamo več dojemati pomembne vloge dela. Papež spodbuja k delu, ki naj bo sredstvo za izražanje človeškega dostojanstva. Delo bi moralo biti okolje za bogato osebnostno rast, kjer stopajo v igro mnogi vidiki življenja: ustvarjalnost, načrtovanje prihodnosti, razvijanje naših talentov, življenje v skladu z našimi vrednotami, odnos do bližnjih, slavljenje Boga.

Sledi nadaljevanje ...

Razmišljanje o filmu *Frančišek in njegovi bratje*

p. Igor Salmič, prov. minister, priredila Doroteja Emeršič

Ptuj, 17. april 2020

Nekatere od vas je nemalo vznemiril film o sv. Frančišku in njegovih bratih, ki smo ga imeli priložnost spremljati na velikonočni ponedeljek, 13. aprila letos. Prosili so me, da ob tem napišem svoje mnenje oz. razmišljanje. Ker sem vam sam predlagal ogled filma, moram ta izziv sprejeti – vsaj z vidika pokore.

Preden se lotim samega filma, bi rad na kratko predstavil t. i. *frančiškovo vprašanje* (*quaestio franciscana*), ki

je temeljno za razumevanje omenjenega filma in različnih razlag o sv. Frančišku in prvem bratstvu.

Frančiškovo vprašanje je znanstveni pristop k virom iz 13. in 14. stoletja, ki prikazuje življenje sv. Frančiška. Vedeti moramo, da je teh virov ogromno; z vso gotovostjo lahko zatrdimo, da jih o nobenem svetniku iz srednjega veka ni na voljo toliko kot ravno o Frančišku. Frančišek je s svojim karizmatičnim nastopom in eksplozivno močjo tako močno zaznamoval svoj čas, da je bilo praktično nemogoče o njem ustvariti samo eno podobo. Najprej je nalogo za življenjepis s strani papeža dobil manjši brat Tomaž Čelanski, ki je le dve oz. tri leta po Frančiškovi smrti že predstavil svetu *Življenje blaženega Frančiška* (1228–1229). Čez čas so se dela lotili tudi drugi sobratje in celo Čelanski sam se je moral na prigovarjanje nekaterih bratov kasneje marsikje popraviti in vključiti manjkajoče dele. Razlike med življenjepisi so postajale vedno večje in to je pogosto privedlo do prave zmešnjave: kateremu življenjepisu oz. legendi, kompilaciji ali *speculumu* sedaj Frančišek najbolj ustreza? Nekateri so poudarjali njegovo uboštvo, preprostost, druženje z gobavci itd., spet drugi so v ospredje postavljali njegovo pridiganje in oznanjevanje evangelija. Slednje je poudarjal Tomaž Čelanski po navodilih papeža Gregorja IX., ki je v novem redu videl ogromno silo in moč pri oznanjevanju v Italiji in Evropi, in sicer tudi zaradi gibljivosti in selitev, česar starejši meniški redovi niso poznali. Veliko je k notranji razdeljenosti reda prispeval isti papež Gregor IX., ki je

v svoji buli *Quo elongati* leta 1230 določil, da je za brate zavezujoče le Vodilo, ne pa tudi Frančiškova oporoka. Za nekatere ta odločitev pomeni prilagoditev Frančiškove karizme izzivom časa, po mnenju drugih pa gre pri tem za dokončen prelom manjših bratov z ustanoviteljem. Tudi življenjepisi, ki so sledili tej odločitvi, so se v grobem razdelili v dva tabora: na tiste, ki so v razvoju reda videli napredek in blagoslov (deloma Čelanski, bolj *Neznani Peružan*, najbolj pa Bonaventura: *Legenda maior* in *Legenda*

minor), in na tiste, ki so z nostalgijo stremeli k prvi skupini okrog Frančiška in v redu sčasoma videli samo še pot navzdol oz. proti propadu (deloma *Asiška kompilacija*, bolj *Speculum perfectionis*, najbolj pa *Knjiga kronik oz. nadlog* Angela Klarena). Predvsem *spirituali* z nekaterimi odličnimi predstavniki, kot so bili Peter Janez Olivi, Umberto iz Casaleja in Angel Klaren na prehodu iz 13. v 14. stoletje, so imeli Frančiškovo Vodilo in oporoko za sveto, zavračali pa so vse kasnejše razlage, tudi tiste s strani uradne Cerkve. Povzdigovali so preprostost in zavračali znatnost (Assisi proti Parizu), za svoj vzor so vzeli brata Leona, ki je bil najbližji sv. Frančišku. Redu je šlo po mnenju *spiritualov* vedno slabše, govorili so o sedmih nadlogah, med temi pa sta največji tisti iz obdobja Elija in Bonaventura, ki naj bi oddaljila brate od prvotnega ideala. Bonaventura si je močno prizadeval za ohranitev edinosti znotraj reda. V ta namen so bili »odstranjeni« vsi dotedanji življenjepisi o Frančišku, tudi besedilo Čelanskega, za edinega veljavnega pa je bil razglašen Bonaventurov življenjepis; vse to z namenom, da bi se bratje poenotili okrog Frančiškove podobe. Mnoge generacije bratov v zgodovini so tako rasle z Bonaventurom, »izgubljeni« življenjepisi pa so na dan zopet prišli med koncem 18. in začetkom 20. stoletja. Na podlagi teh najdenih življenjepisov in kompilacij se je pričelo znanstveno raziskovanje virov, njihovih značilnosti in medsebojne odvisnosti. Prvi med temi raziskovalci je bil francoski kalvinist Paul Sabatier, ki je leta 1893 napisal življenjepis o Frančišku (*Vie de saint François d'Assise*), za podlago pa je vzel *Speculum perfectionis*. Ta vir je poudarjal predvsem karizmatične vidike sv. Frančiška, v središče je postavljал prve brate, predvsem Leona, ni pa se oziral na razvoj reda in na institucijo. Intuiciji je dal torej prednost pred institucijo.

Zakaj omenjam Sabatiera? Ker se film, ki smo ga videli na velikonočni ponedeljek, napaja ravno pri njegovem življenjepis, ki zagovarja karizmatične vidike, ob tem pa je kritičen do institucionalnega razvoja reda. To ozadje je pomembno za boljše razumevanje samega filma.

Sedaj pa nekaj misli o samem filmu. Njegov uradni naslov je »Priatelj – Frančišek Asiški in njegovi bratje« (*L'Ami – François d'Assise et ses frères*), režiserja sta Francoza Renaud Fely in Arnaud Louvet, posnet pa je bil leta 2016.

Ker nisem strokovnjak za filme, sem se pri nekaterih vidikih naslonil na nekaj recenzij, predvsem na p. Miguela Grila s papeške univerze Antonianum.

Film ne govori o Frančiškovi mladosti in njegovem spreobrnjenju, temveč se prične s srečanjem prvih bratov s papežem Inocencem III. v Rimu leta 1209. V ospredju filma je boleč prehod od Frančiškove intuicije k instituciji reda, pri čemer ima osrednjo vlogo brat Elija. Kot vemo, je Elija vedno veljal za kontroveržno osebo. *Spirituali* so ga imeli za glavnega krivca, da je red »zatajil« Frančiškovo karizmo. Zaradi bližine s cesarjem Friderikom II. je bil s strani papeža Gregorja IX. in Inocenca IV. tudi izobčen, s Cerkvijo in redom pa se je spravil pred smrtjo. V filmu sta si karizma in institucija zelo vsaksebi in to je po mojem mnenju ena njegovih najšibkejših točk. Karizma in institucija morata v resnici hoditi z roko v roki, gre za nujen proces pri vsaki stvarnosti. V filmu pa je to dvojje postavljeno bolj v dilemo ali – ali.

V filmu sta močno razvidna napetost in razdor med osrednjim cerkvenim vodstvom in Frančiškom. Že na začetku filma papež odpravi Frančiška z besedami, da lahko Vodilo (v tem primeru naj bi šlo za *propositum vitae*) vrže kar prašičem. Močna je prisotnost svobode, večkrat se npr. ponovi tisti znani Frančiškov stavek, da ni treba biti pokoren predstojniku, če je to proti vesti. V tem je veličina in izvirnost Frančiškovega razmišljanja, v filmu pa je to predstavljeno kot neke vrste »upor vesti« proti krivičnim zapovedim cerkvene oblasti. Pozablja se, da je Frančišek tako v Nepotrjenem kot v Potrjenem vodilu ter tudi drugih spisih bratom na srce položil pokorščino papežu in škofom ter globoko spoštovanje do duhovnikov, najsi bodo še tako grešni: »Noben brat naj ne pridiga, če bi to bilo proti običaju in predpisom svete rimske Cerkve ... Če bi srečal duhovnika in angela, bi najprej pozdravil duhovnika.« V čem je Frančiškova izvirnost? V filmu se zdi, da sta to predvsem uboštvo in preprostost. A vemo, da so se v istem obdobju začela prebujati mnoga laična gibanja, ki so stremela k oznanjevanju Božje besede širšim množicam, s poudarkom na pokori in ubožnem načinu življenja. Nekateri avtorji zatrjujejo, da se je ravno v 12. oz. 13. stoletju, ko zaznamo močan ekonomski razvoj ter povečanje neenakosti, ponovno začel prebujati tudi evangelij. Frančišek Asiški se s svojimi sobraty uvršča v ta živi tok duhovnih gibanj tedanjega časa, a nekaj ga močno razlikuje od drugih; zaradi tega je red sploh lahko nastal: pokorščina papežu in Cerkvi. Brez tega Frančiška danes nihče ne bi poznal.

Sam odnos med Frančiškom in Elijem je v filmu predstavljen na zelo vprašljiv način. Prevladuje namreč ostro nasprotje med dvema vizijama redovnega življenja, kjer ni zaslediti mirne rešitve. Elija želi pragmatičnost in strukturo, Frančišek vztraja pri preroštvu. Elija popravlja Vodilo in ga opehari najbolj karizmatičnih elementov, čeprav je treba hkrati priznati, da so prikazani tudi Elijevi notranji boji, preko katerih ni želel na lahek način opravi s Frančiškovim preroškim duhom. Zelo pretresljiv je

stavek, ki ga Frančišek izreče Klari: »*Problem je Elija*.« Film se napaja – kot že rečeno – pri življenjepisih izpod peresa spiritualov, ki so Eliju pripisali glavno krivdo za postopno dekadenco reda. Elija je v tej luči glavni izdajalec Frančiškove novosti, zato ne preseneča, da Elija v filmu poskuša narediti samomor, kar zgodovinsko ni nikjer izpričano. V tem smislu mu je pripisana vloga apostola Juda Iškarijota, ki je izdal svojega Učitelja in se potem pokesal. Z Elija še do danes ni izbrisan madež, ki so mu ga pridali nekateri življenjepisci. Njegovo obsodbo spomina (*damnatio memoriae*) se skuša v zadnjih desetletjih popraviti in v tem duhu je napisano tudi pismo generalnega ministra minoritskega reda p. Joachima Giermeka leta 2003, ob 750-letnici Elijeve smrti.

Veliko prostora je v filmu namenjenega sestavljanju Vodila, kar je bolj poudarjeno kot v drugih filmih o Frančišku.

Na koncu pa bi podčrtal še največjo pomanjkljivost filma: zelo laično oz. človeško duhovnost sv. Frančiška. V ospredju sta individualna vest in močna človekova volja pri sledenju idealom. Uboštvo, preprostost in lahkost so proizvod človekove dejavnosti, prav tako tudi

svoboda, bratstvo in enakost, ki jih Frančišek močno zagovarja, so pa to hkrati zaščitni znaki francoske revolucije. Frančišek je pravzaprav tisti, ki udejanja te ideale revolucije. Nekje v ozadju je Bog, skoraj nikjer pa ni neposredne povezave med Frančiškom in Kristusom ter njegove hoje za Njim. Bratje sledijo bolj Frančišku kot pa Jezusu Kristusu. Film veliko govori o Frančiškovih sanjah, a mu hkrati vzame največje sanje: hojo za Gospodom. Če pa ni Kristusa, potem tudi Frančiška ni več.

Napetost med karizmo in hierarhijo, med intuicijo in institucijo je bila in bo vedno navzoča. Film zastopa stališče, da med obema stranema ni spravljivega dialoga, Frančišek in Elija sta namreč na nasprotnih bregovih. A obstaja tudi drugačna pot: zgodovinar Felice Accrocca trdi, da so različni viri, ki so se pojavili v 13. stoletju, ustvarili odnos medsebojnega »dopolnjevanja« in ne »nasprotovanja«. Zato so že v tistem času bratje skupaj brali Bonaventura in npr. *Asiško kompilacijo*, ki si na videz nasprotujeta v smislu dajanja prednosti instituciji ali intuiciji. V tem smislu sta si morda tudi Frančišek in Elija bliže, kot smo to videli v omenjenem filmu.

P. Placido Cortese na poti proti beatifikaciji

Verjetno je bralcem dobro znan božji služabnik p. Placido Cortese (1907–1944), ki je med 2. svetovno vojno duhovno in materialno pomagal številnim slovenskim

internirancem v italijanskih taboriščih ter zaradi tega pretrpel tudi mučeniško smrt. Zaradi njegovih dejanj ljubezni do bližnjega je bil sprožen postopek za njegovo beatifikacijo.

Na povabilo p. Giorgia Laggionija, vicepostulatorja iz Padove, smo bratje minoriti slovenske minoritske province na drugem delu rednega provincialnega kapitlja junija leta 2018 sestavili in podpisali postulatorsko pismo in ga naslovili na prefekta Kongregacije za zadeve svetnikov v Rimu kardinala Angela Amata. V njem smo izrazili prošnjo, da bi teološka komisija pri omenjeni kongregaciji začela čim prej preučevati spis oziroma pozicijo o življenju in krepostih našega p. Placida Corteseja s Cresa. Zgodovinska komisija pri isti kongregaciji je namreč že pred tem izrazila pozitivno mnenje.

Sredi letošnjega maja smo prejeli razveseljivo novico, da se je teološka komisija pri Kongregaciji za zadeve svetnikov sestala in enoglasno podala pozitivno mnenje o življenju in krepostih božjega služabnika p. Placida Corteseja.

Pozitivno mnenje komisije je vsekakor odločilen korak proti njegovi beatifikaciji, saj je sedaj zanjo potreben »le še« čudež na njegovo priprošnjo.

Radi se zatekajmo h Gospodu na priprošnjo p. Placida Corteseja v upanju, da bi bil creški Kolbe čim prej prištet med blažene in svete.

Hej, p. Janez, kaj je že to duh Assisija?

p. Janez Šamperl

»Čisto na kratko nam razloži – nimamo časa,« je dejal oče družine, ki je priromala v Assisi. Starejši sin se muza in me sprašuje, po čem ta duh Assisija »diši«, mlajši dodaja: »Jaz nič ne duham – nič ne voham.« Sestrica se smeje. »Saj veste, današnja mladina,« pottarna oče.

Nisem ostal dolžan navihanim najstnikom. Ja, duh Assisija ima vonj, ima duh po sv. Frančišku, po njegovi duhovnosti. In sem jim res na kratko predstavil duh Assisija, ki so ga takoj razumeli, rekel bi – zavohali ... in veselo nadaljevali pot po asiških ulicah. Tudi nam starejšim romarjem in bralcem, ki morda niso bili v Assisiju, se dogaja, da nam duh Assisija (njegov pomen in poslanstvo) nekoliko zbledi, izgubi prvinsko moč, sugestivnost, sporočilnost, ali drugače povedano, preneha biti živo in sporočilno znamenje na naši poti. Zato želim v pričujočem zapisu ponovno malo osvežiti duh Assisija med nami.

Začnimo s svetim Frančiškom Asiškim, največjim sinom slikovitega italijanskega umbrijskega mesta Assisi.

On je tisti, ki je slišal Božji glas s križa: »Pojdi in popravi mojo cerkev ...«

On je tisti, ki mu je Gospod dal brate ...

On je tisti, ki je postal vesoljni brat ...

On je tisti, ki ga je Božji duh navdal, da je s svojim načinom življenja po evangeliju privabil mnoge brate in najljubšo sadijo Klaro ter zaznamoval in posvetil svoje rojstno mesto Assisi. Še več, ko je na vrata njegovega življenja že trkala »sestra smrt telesna«, je svoje mesto

blagoslovil in z besedami blagoslova preroško napovedal: »... in mnogi služabniki Najvišjega bodo prebivali v Tebi.«

Sporočilo njegovega življenja in preroškega blagoslova ter način evangeljskega življenja bratov v zgodovini je duhovno okolje, zibelka duha Assisija. Kaj je torej ali morda kdo je duh Assisija?

Duh Assisija se predstavi

Sem duh Assisija. Rojen sem v mestu sv. Frančiška in svete Klare, dveh izjemnih pričevalcev življenja po evangeliju našega Gospoda, ki sta Assisi spremenila v duhovno središče

če vesoljnega bratstva in miru. Sem tisti, ki po Božji dobroti zmore združevati tam, kjer vlada razdeljenost, zmore povezati najbolj skrite kotičke duha in srca, zmore ... Rojen sem bil skupaj s sv. Frančiškom in Klaro. V zgodovini sem bil po Frančiškovih bratih zdaj bolj, zdaj manj dejavno prisoten v življenju Cerkve. Žal nisem imel pravega imena; eni so me imeli za spokornega duha ali za duha Frančiškovih bratov ... Tistega veličastnega oktobrskega dne, na prvem medverskem molitvenem srečanju leta 1986, pa sem prvič dobil pravo ime: duh Assisija. Dan potem me je po tem imenu poklical sv. papež Janez Pavel II. To mi je dalo takšno moč, da sem z lahkoto stopil na nove, neizhojene poti miru med ljudmi, med narodi in ljudstvi ... Ne domišljam si, da sem vsemogočen, zato tudi ne želim, da bi moje ime zapisovali z veliko začetnico, ki pritiče samo Svetemu Duhu. To tudi ne bi bilo vseč sv. Frančišku. Rajši imam malo začetnico, ki pa nikakor ne izključuje Svetega Duha, ki je prisoten tudi v majhnih, Bogu ljubih stvareh, pobudah, gibanjih ...

Dan, ko sem bil prvič poklican po imenu (čeprav je papež Janez Pavel moje ime že dolgo časa hranil v svojem srcu), je sprožil ogromno vprašanj, pričakovanj, veselja in upanja, pa tudi nekaj grdih odzivov: kdo si, kaj si, kaj hočeš, kaj bo iz tebe ... Sveti papež, ki mi je po toliko stoletjih končno dal ime, me je tako lepo predstavljal kot izvir, ki izvira iz žive skale, kot prelepo znamenje bodočnosti. Nasploh je veliko govoril o meni. Pa tudi drugi udeleženci srečanja niso molčali. Spregovorili so predstavniki cerkva, novinarji, manjši bratje – vsi in vsevpred so me imenovali DUH ASSISIJA, a je bilo čutiti nekatere različne poudarke. Vsi pa so se strinjali, da pomenim to, kar

Konkretno življenje v duhu Assisija in revija, ki jo bereš

Vprašanje, kako po Assisiju živeti to izjemno romarsko doživetje sv. Frančiška in njegovih krajev, si vedno znova zastavljajo romarji, ki obiščejo Frančiškovo mesto Assisi in vsaj malo zaslutijo duhovne razsežnosti, ki so skrite na krajih, ki jih je s svojo sveto navzočnostjo posvetil Frančišek. Kako to vzdusje – ta duh Assisija prenesti na domačo

zdrružuje, brez tveganja zmešnjave, in da nakazujem in poudarjam ekumenski odnos, ki vabi »vsa ljudstva, ljudi, rase in jezike z vseh krajev zemlje, da priznajo, da so vse dobrine od Boga najvišjega in vsemogočnega«; še in še bi lahko našteval ...

Silno me veseli to, da si je papež vzel ime asiškega ubožca sv. Frančiška. To je nesporno znamenje, da bo v moja »jadra« vel nov, močan in svež veter, o katerem boste še veliko slišali. Sedaj bom kmalu star 35 let na več kot 800 let podlage ... Podlaga (moji temelji) je preizkušena in čvrsta. Hiša, grajena na skali, pa ima poroštvo večnosti.

Kaj je torej duh Assisija ?

Morda imaš kot star asiški romar svojo definicijo duha Assisija ... Nedvomno pa je jasno, da duh Assisija ni nekaj statičnega; ni nekaj, kar bi bilo omejeno na en praznični dan v letu, tudi ni nekaj, kar bi zaprl v nek predalček svojega duhovnega življenja. Duha Assisija namreč ne moremo povsem ujeti ne do konca doumeti. Lahko pa ga živimo, če ponižno sledimo sv. Frančisku.

Lahko pa rečemo, da je duh Assisija življenjska drža, je z novim ognjem prižgana luč, ki jo je po Božjem navdihu zanetil sv. Frančišek. Da ogenj ne ugasne, ga je treba negovati. To pa nikakor ni in ne bo lahka naloga, zahteva pogum in vztrajnost, saj je samo v dveh izredno pomembnih in zavezujočih besedah »**duh Assisija**« zaobjeto vse tisto, kar je naš oče Frančišek bil, kar je in kar še bo za Cerkev. Vse tisto torej, kar imenujemo sedanost, preteklost in prihodnost Cerkve. To pa je evangelij našega Gospoda, ki je enako pomemben, privlačen in zahteven danes in v vseh časih. Duh Assisija je viden, »otipljiv« v Assisiju ob Frančiškovem grobu. V skoraj nepretrgani procesiji se vse leto srečujejo moške in žene različnih ver, različnih provenienc, različnih religij in verstev, pa tudi tisti, ki so jih oropali vere ali pa so vero izgubili, da bi pri Frančiškovem grobu našli izvir miru, dialoga, ljubezni in bratstva.

slovensko zemljo? Kako nadaljevati asiško izkušnjo v domačem okolju? Kako živeti duh Assisija doma? Prav zaradi tega vprašanja se je pred mnogimi leti med mladimi romarji na eni od teras asiškega kampa porodila zamisel o reviji Duh Assisija, ki bi romarje doma povezovala, spodbujala, obveščala, ozaveščala in vedno znova navduševala za življenje v smeri, ki jo je začrtal Frančišek in so jo romarji spoznali ter doživeli v Assisiju. To je izjemno poslanstvo te naše revije, ki ga nima nobena druga. Da pa bo ta revija ostala in postajala še bolj asiška – Frančiškova, potrebuje tudi tvojo pomoč in tvojo podporo. Najprej, da jo seveda bereš, da jo še komu ponudiš v branje, s kom od bližnjih поделиš vsebino, koristna obvestila ali vabila; tako, da jo podpiraš s svojo molitvijo, pa tudi da ne pozabiš na koncu leta na materialno podporo ... Največja podpora pa so seveda prispevki za revijo, molitve, meditacije, pesmi, fotografije, ki jih lahko pošlješ na uredništvo, ki odloča o vsebini in objavi prispevkov. Tako bo revija Duh Assisija opravljala svoje poslanstvo in poživila naše asiške spomine, zaobljube, obljube ter ostala živo znamenje in resnična spodbuda na naši poti.

Literatura:

p. Janez Šamperl: Duh Assisija – prelepo znamenje bodočnosti. Ptujška Gora: Samostan Matere Božje na Ptujski Gori, 2011 (broširano).

p. Janez Šamperl: Duh Assisija praznuje 30 let. Ljubljana: Družina, 2016 (broširano).

Asiški utrinki 2019

Utrinke je zbrala Doroteja Emeršič

Ko smo lani romali v Assisi, si nismo mogli predstavljati, da letos to ne bo mogoče. Mladi so se že dogovarjali, da bodo letos romanje ponovili, saj jim je bilo tako lepo. Pa nam je bil poslan poseben križ v obliki koronavirusa in letos je romanje v to sveto mesto zelo vprašljivo. Spomini na lanski Assisi so zato še toliko bolj dragoceni. Poglejmo, kaj so povedali nekateri udeleženci.

Milanka Sobočan: Teden dni nazaj sem bila vsa v solzah, ker je tisti dan postalo jasno, da romanja v taki obliki, kot smo si zamislili, ne bomo mogli izpeljati, da ne bomo mogli romati kot cela družina. Pljučnica, ki jo je dobil sin Simon, ni najboljši obet za šest dni spanja v šotoru. Ves čas sem se obračala k Jezusu in ga spraševala, kaj naj storim. Jezus nam je spregovoril po Simonu, ki je v mojih očeh v tem tednu zrasel, dozorel. Bil je bolj pogumen kot jaz. Rekel je: »Mama, ti moraš iti na to romanje. Vsi morate iti, ne želim, da kdo zaradi mene ostane doma. Meni bo dobro pri omi in dedku.«

Družina Sobočan

Danes pa iskreno hvaležna ugotavljam, da smo res potrebovali ta duhovni odmik, to bližino, da nam je Frančišek močno govoril. Vesela sem, da sem zadnji hip vzela beležnico in jo polnila vse dni, zapisovala vtise, najprej za Simona, pa tudi za nas kot lep spomin na te dni. Na takšnih srečanjih več daš, če spregovoriš iz srca, in veliko tudi prejmeš.

Sara Sobočan: Mene je najbolj nagovoril obisk samostana na La Verni, ko sem videla, v kako skromnih pogojih je bival sveti Frančišek. To nam pove, kako zelo je bil predan Bogu.

Jure Tikvič: Naša družina se vsako leto odpravi za nekaj dni na duhovni odmik. V tem času se ponovno »priklopimo na Kristusa«. Otroci to že vedo in težko čakajo. V teh

Družina Tikvič

dneh se je potrdilo, kako potrebujemo ta čas, midva kot zakonca in cela družina.

Igor Salmič: Letošnje romanje me je večkrat spomnilo na tisto prvo romanje leta 1995, ko sem prvič romal v Assisi in spoznal Assisi, Frančiška in minorite. Nekaj drugega pa je biti na kapitljih in sestankih v Assisiju kot biti na romanju, ko pustiš, da ti Gospod globlje spregovori na srce. Danes je bil v tej kapeli, kjer je Frančišek prejel rane, kratek trenutek milosti. Na reliefu je prizor križanege Jezusa, pod križem pa Marija in Janez. Spoznal sem, da križ ni zadnja postaja, ampak je prehod, ki nas pelje v slavo in vstajenje. Vstajenje je tisto, ki narekuje ritem našega življenja.

Igor Salmič

Lahko rečem, da danes vidim nekoliko drugačne obraze kot prvi dan. Vaši nasmehi so zelo pristni in so gotovo rezultat teh milostnih dni.

Družina Bregar: Oče: V Assisiju sem bil prvič pred tridesetimi leti in potem še trikrat. Letos pa se je navdušila tudi žena in smo šli vsi: žena in trije sinovi Filip, Jakob in Lenart. Všeč mi je, da smo se lahko kot družina srečali s Franciškom in podoživeli njegovo zgodbo. Naša srca so dostikrat zakrknjena in težko razumemo, kaj nam govorijo ti kraji. Tudi otroci ga spoznavajo na način, ki jim je blizu.

Družina Bregar:

Filip Bregar: V Assisiju mi je všeč: prijatelji, hrana, potovanje po Assisiju, nogomet, spanje v šotorih.

Jakob Bregar: Všeč mi je spati v šotorih, ministrirati, zajtrk, kosilo in večerja, nogomet in druženje. Najbolj mi je všeč, da smo si ogledali samostane. Imam veliko prijateljev, najboljši je Elias.

Jože Kadivec je povabil na romanje svojo birmanko Tajdo. **Tajda:** Na začetku je bilo malo strahu, a vidim, da je »ful fajn«. Spoznala sem veliko prijateljev in ne obžalujem, da sem tukaj. Pogovarjamo se, da bomo drugo leto šli spet. **Jože:** V sorodstvu sem znan kot bolj duhovna oseba. Malo jih zbadam,

Jože Kadivec in birmanka Tajda

sploh pa, ko nam je duhovnik rekel, da je naša dolžnost, da skrbimo za duhovno življenje svojih birmancev. Tajdi sem rekel, da bo dobila od mene Sveto pismo, s čimer sem želel povedati, da ji želim dati ne samo materialno darilo, ampak nekaj, kar jo bo zbližalo z Bogom. Ko jo zdaj gledam, vidim, da sem se prav odločil; tako darilo bi priporočal vsakemu. Všeč mi je ta preprosti duh življenja v naravi in da se spi v šotorih.

Slavko Šega: Romanje vozim v Assisi že več kot trideset let. Doma mi pravijo, da si hodim v Assisi polnit baterije. Tukaj najdem nek poseben mir, ne samo mir tega kraja, ampak ga vidim tudi pri ljudeh, ki romajo sem. Temu bi lahko rekel »mednarodni mir«. Ni čudno, da je papež Janez Pavel II. tukaj organiziral molitveno srečanje za mir, ki sem se ga udeležil pod papežem Benediktom XVI. Upam, da bom tega miru deležen še večkrat.

Družina Rodošek: Oče: moja želja je bila, da bi šli skupaj na to romanje. Pred leti sva bila z ženo, ko še nisva bila poročena. Otroka sta navdušena, tudi midva z ženo sva se našla, uživam v duhovnem odihu in risanju asiških prizorov.

Branko in Simona Rodošek

Katarina in Adam Rodošek

Asiški klepet s hrvaškima novincema Mateom in Erikom

Pogovarjal se je p. Janez Šamperl

Mateo Vujčić, rojen v Puli 20. septembra 1998, je vstopil v postulat na Cresu leta 2017.

Erik Matejak, rojen v Varaždinu 26. junija 2000, je vstopil v malo semenišče OFMConv v Zagrebu leta 2015.

V Svetem samostanu oziroma Sacru Conventu je vedno živahno. Na samostanskih hodnikih srečuješ patre vseh barv kože in različnih barv habitov – črne, malo manj črne, svetlo sive, temno sive ... Med njimi sta mlada Hrvaata, Mateo in Erik. Prvi prihaja iz Pule, drugi iz Varaždina. V Assisiju preživljata leto uvajanja v red. Rada sta se ustavila na kratkem klepetu.

Erik in Mateo, kako se kot mlada novinca počutita v Sacru Conventu?

Dobro je, odlično! Lahko rečem, da se novinci, vseh nas je 14, dobro počutimo, in kot sam vidiš, sva midva, ki prihajava s Hrvaške, zadovoljna in predvsem radostna, tako kot vsi ostali.

Živeti v Sacru Conventu je poseben izziv, mar ne?

Je izziv – vsak dan znova. Leto noviciata, ki ga živimo tukaj, pri samem izviru frančiškovstva, je res čudežno, posebej za nas mlade. Živeti v multikulturni skupnosti,

se dnevno srečevati z brati z vsega sveta, z vseh kontinentov, »vseh« barv, to resnično bogati in odpira širša obzorja.

Tako spoznavamo, da čeprav pripadamo določeni kulturi in provinci z noviciatom, vstopamo v nekaj veliko globljega in večjega. Po končanem noviciatu z zaobljubami postajamo fratri – bratje velikega minoritskega bratstva, reda, ki je razsejan po vseh kontinentih sveta.

To je res dragocena izkušnja, tudi meni veliko pomeni. Kot vesta, veliko mladih in manj mladih romarjev iz Slovenije prihaja v Assisi. Mnogi sprašujejo, kako potekajo čisto navadni dnevi v noviciatu.

Naši dnevi so zelo izpolnjeni oziroma imajo svoj jasen cilj. Naši vzgojitelji in duhovni spremljevalci vedo, kako nas pripeljati do njega. Seveda pa je velika odgovornost tudi na vsakem posamezniku, na njegovi želji in vztrajnosti v poklicanosti, oziroma bolje rečeno, v vsakodnevni povezanosti z Bogom in z brati, s katerimi živimo.

Učiti se ni treba veliko, saj ni nobenih izpitov. Je res tako?

Ne, ni izpitov. Niso potrebni, ker si vsak novinec želi čim več spoznati, čim bolj napredovati v duhovnem življenju, tega pa usvajamo »po etapah«. Začeli smo z razmišljanji o našem redu in sv. Frančišku, nadaljevali s Konstitucijami, na to se navezujejo teme o bratstvu, zgodovini, duhovnosti, mistiki, ogromno zanimivih in privlačnih tem ... Če bi iz vse te snovi delali izpite, sem prepričan, da bi padale same desetke (smeh).

Ampak vajino življenje se odvija znotraj tega ogromnega samostana, znotraj teh zidov in obzidij ...

O, saj gremo tudi ven – predvsem na svete kraje, ki so odigrali pomembno vlogo v življenju sv. Frančiška. Obiskali smo že Poggio Bustone, Collevalenzo, Fontecolombo, Greccio. Drugi kraji pa zaradi virusa, ki ni zaustavil samo nas, ampak ves svet, še čakajo na naš obisk.

Sveti Frančišek še vedno privlači?

Zmeraj, tako nekdaj kot danes. Sveti Frančišek privlači s svojo preprostostjo, ponižnostjo, majhnostjo. Poklicani smo k temu, da posodobimo njegovo karizmo, jo na nek način moderniziramo.

Vedno znova me nagovarja spoznanje, da mladi tudi potem, ko stopijo na pot za Frančiškom v minoritskem bratstvu, ostanejo takšni, kot so – edinstveni.

Učenje po počitniško

Neža Tomažič

Končno so počitnice! Končno se ni treba več učiti! Hm, a res? Ali se učimo samo v šoli? Mislim, da se lahko nekaj novega naučimo vsak dan, tudi med počitnicami! Pripravila sem ti kratek seznam zanimivih stvari, ki se jih lahko naučiš med počitnicami. Izpolni prazna mesta s pravimi besedami, potem pa črke s številkami še prepisi na spodnje črtice in dobil boš ... No, to je presenečenje!

Želim ti, da bi bil te počitnice čim bolj vedoželjen: da bi raziskoval to, kar te zanima, in preizkusil tudi kakšno novo stvar. Seveda se pred svojimi podvigi ne pozabi posvetovati s starši in jih vprašati za dovoljenje. Če pa se kakšna reč ponesreči, nič za to! Saj veš, kako pravijo: tudi iz napak in neumnosti se učimo.

MED POČITNICAMI SE LAHKO NAUČIŠ KAKO...

... ZAŠITI

G U M B

... SKUHATI

I 2 9 N ---

... POSTAVITI

--- 6 I ---

... IZDELATI PAPIRNATO

--- 1 I --- L ---

... NAREDITI

--- 5 --- L --- 7 --- E

... NAPISATI IN
POSLATI

--- 3 --- 11 --- M ---

... ZAKURITI

--- 6 --- 10 ---

... IZDELATI DOMAČ

--- --- --- --- --- 13 ---

... ZLOŽITI

0 --- --- 4 --- E ---

... NARISATI

--- 8 --- K --- P --- --- N --- 12 ---

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 !

Ti si Peter – Skala!

Marija Magdalena Novak

prvi večer smo ugotovili, da je bil Simon preprost ribič.

V soboto dopoldne smo nadaljevali v duhu ribištva. Naš ribič Simon, ki mu je Jezus dodal ime Peter, je tako iz preprostega ribiča postal eden od prvih apostolov, ki je navkljub vsem svojim padcem ostal v Jezusovem srcu. Kakor vemo, je Peter Jezusa zatajil, a Jezus ga zaradi tega ni zapustil, ni ga obsodil, prav nasprotno: iz njega je naredil ribiča ljudi. Otroci so si zato v likovni delavnici, ki je barvno popestrila sobotno dopoldne, izdelali ladijice. Peter je bil najprej ribič, nato je postal Peter

Duhovne vaje za ministrante in ministrantke mariborske nadškofije so pri Sv. Trojici v Halozah, v Podlehniku, potekale v dveh terminih, od 21.–23. 2. ter od 28. 2.–1. 3. Na duhovnih vajah smo spoznavali življenje Jezusovega učenca Simona Petra. Večer smo začeli z igro, nadaljevali s filmom in katehezo ter ga zaključili z molitvijo. Že

– Skala. Naše ladijice so bile tako rekoč majhne skale – kamni, ki so jih otroci poslikali; nanje smo kasneje namestili še njim pripadajoča jadra. Ob vsem dogajanju seveda ni smela manjkati pesem. Osrednji osebi himne tokratnih duhovnih vaj sta bila Peter in Jezus, ki je ribiču Simonu dal novo ime in s tem tudi novo nalogo. Delček te pesmi navajam, da si jo lahko tudi sami kdaj malo zamrmrate: *Jezus ljubil je apostole, učil jih, govoril jim prilike, vsakemu svojo nalogo je dal, Simona za Petra je imenoval. Na trdni skali bom Cerkev gradil, niti pekel je ne bo pogubil, Peter, ključ od vrat ti imej, če ljubiš me, še prej mi povej ...* Sobota je bila poseben dan, saj je na vrsto prišel tudi nogomet na igrišču. Za tiste pa, ki imamo raje rožice, je Stvarnik krasno poskrbel: medtem ko so se eni zabavali z nogometom ali odbojko, smo se drugi ob nabiranju prvih zvončkov čudili lepoti stvarstva in ustvarjalnosti Stvarnika. Tako smo bili vsi zadovoljni. Ob belini prvega cvetja pa smo poskrbeli tudi za belino naših duš, na duhovnih vajah smo namreč imeli priložnost očistiti svoja srca v zakramentu svete spovedi. Posebnost sobotnega dne je bila zagotovo tudi peka hostij, ko so otroci gledali, kako nastajajo hostije; tega res ne vidiš vsak dan. In pravo veselje je bilo potem jesti še skoraj tople hostije, ki so seveda le navaden kruh, a veselje je bilo veliko. Večer smo nato popestrili še s kvizom, v katerega so se otroci res vživeli; imeli smo se prav lepo! ☺

Prišla je že nedelja, ko smo počistili hišo, nato pa se pripravili na sveto mašo, pri kateri so se nam pridružili tudi starši. Naj se ob koncu zahvalim še pridni kuharici, ki je ves čas skrbela za lačne želodčke. Hvala tudi vsem vam, ki ste molili za nas!

Utrinek s poletnih taborov 2019

Vodilna misel »Ponosni na svoje korenine!« nam je odpirala več vsebin. S telesom in dušo smo ustvarjeni po Božji podobi. Naše »korenine« so nevidne poti do Boga, nekakšni kanali ali cevčice, po katerih se pretaka Božja milost. Te »kanale« oblikujemo in utrjujemo s pomočjo sedmih zakramentov, z molitvijo, prebiranjem in premišljevanjem Svetega pisma, posvetitvijo Jezusovemu in Marijinemu brezmadežnemu srcu, dobrimi deli, življenjem v skupnosti, krepitevijo domovinske zavesti ...

Med zdravimi koreninami se najde tudi kakšna gnila. Ena izmed takšnih je lakomnost, ki je brezglava želja po

tem, da bi imeli še več in še več, pa naj gre za denar, materialne dobrine, užitke, naše odnose ...

Simbol, ki ga je narisala Fani Pečar, predstavlja igrivost in varnost otrok pod zavetjem krošnje drevesa, ki je s svojimi koreninami močno zasidrano v zdravo zemljo, od koder črpa življenjski sok. Tabori so potekali v treh terminih – po triadah.

Zapisali udeleženci tabora

Hvaležni za Marka

Od novembra 2018 do prejšnje številke revije Med nami sta vestno polnili rubriko Otroci med nami mamica Eva in hči Lina. Verjamemo, da ste z veseljem reševali duhovite uganke, ki sta si jih izmislili in jih je 11-letna Lina umetelno narisala. Obema smo hvaležni za njune prispevke.

Konec maja se je družini Strajnar pridružil bratec Mark. Sestrice Lina, Mia in Teja ga pridno crkljajo, bratec Jan pa že pripravlja „teren“ za nogomet. S hvaležnostjo v srcu cela družina kliče Gospodu hvala za čudoviti dar življenja.

Člani uredniškega odbora in bralci revije čestitamo staršema Evi in Primožu, prav tako bratcu in sestricam, Marku želimo veliko blagoslova na njegovi poti življenja, vsej družini pa, da bi čim prej napočil čas, ko bodo skupaj zapeli hvalnico stvarstva pod asiškimi zvezdami.

Gospod, poglej na najine otroke,
kot Tebi jaz so nama lastna kri,
polóžil si jih v moje revne roke,
in zvezal nas v ljubezni in s skrbmi.

(Milan Debeljak, Spevi molitve 158)

+ p. Tonček Zajc (28. 2. 1945–8. 5. 2020)

Po poslovilnem govoru p. Igorja Salmiča priredila Doroteja Emeršič

Z revijo Med nami je bil pater Tonček Zajc povezan kot bralec in podpornik. Mlajši bralci ga verjetno niso poznali, starejši pač, saj je bil znan po svoji prijaznosti in dobrosrčnosti.

»Lepega vedenja, zelo pobožen, nadpovprečen čut za skupnost, do sobratov goji pravo ljubezen in razumevanje, vesten v izpolnjevanju redovnih dolžnosti, v pokorščini se naravnost odlikuje.«

Te besede je zapisal Tončkov vzgojitelj p. Martin Vidovič v poročilu pred večnimi zaobljubami, ki jih je p. Tonček z redovnim imenom Bruno izpovedal na praznik sv. Frančiška Asiškega, 4. oktobra 1968.

P. Tonček se je rodil v Jurovcih v župniji sv. Vida pri Ptujju. Vstopil je v minoritski red in bil 29. junija 1971 posvečen v duhovnika. Najprej je služboval v Sostrem pri Ljubljani kot semeniški duhovnik in kratek čas kot vikar namestnik, od koder je upravljal tudi župnijo Javor. Od leta 1972 do 1973 je bil kaplan v nadžupniji sv. Jurija na Ptujju, leta 1973 je odšel na študij katehetike v München. Po vrnitvi v Slovenijo je dve leti deloval kot kaplan v župniji sv. Petra in Pavla na Ptujju, od leta 1978 do 1983 pa je bil župnijski upravitelj v Dornavi. Nekateri Dornavčani

ga imajo v zelo lepem spominu: »Radi smo imeli p. Tončka, bil je zelo prijazen in za tiste čase tudi moderen pri oznanjevanju.«

Iz Dornave je leta 1983 odšel v Sveče na Koroško, kjer so imeli minoriti hišo in samostan. Leta 1985 je začel službovati kot župnijski provizor v Lipi, kjer je ostal do svoje smrti.

Povsod je bil tesno povezan z župljani. Rad je bil med ljudmi, imel je »vonj po vernikih«, živel je med njimi in zanje. O pastoralnem delu je imel preprosto, a hkrati dragoceno načelo: »Župnik ima prvo nalogo, da je vedno na voljo ljudem.«

Pri pastoralnem delu je ljudem želel izkazovati bližino na različne načine: z molitvijo, z navzočnostjo, pa tudi z uporabo najmodernejših sredstev in metod. Vse za to, da bi ljudje lažje vstopili v odnos z nebeškim Očetom. Zanj bi lahko veljal stavek sv. Pavla: »Vse delajte v Božjo slavo« (1 Kor 10,31). Tudi on bi vse dal za ljudi, da bi jim približal evangelij, pa čeprav z odpovedmi na svoj račun. Živel je zelo preprosto. Drugi mu je bil pomembnejši od njega samega. In v tem je veličina vsakega duhovnika: da omogoči osebno srečanje med nebeškim Očetom in človekom, sebe pa postavi v ozadje.

Ta drža se potrjuje tudi z geslom, ki si ga je p. Tonček izbral za svoje slovo: »Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo« (Lk 23,46). Na srečanje z Gospodom se je dobro in skrbno pripravil, pomislil je na vse podrobnosti, ki jih je zapisal v svojo oporoko. Take vrste odgovornost je resnično redka. V svojem življenju je na prvo mesto vedno postavljaval Gospoda. Vse življenje se je izročal Gospodu in drugim, zato je lahko z vso spokojnostjo izročil Gospodu tudi svoj zadnji dih in svojo dušo.

Ker je bil nebeški Oče njegov pastir, h kateremu se je vsak dan zatekal, je bil tudi sam lahko pastir za svoje zapuščeno mu ljudstvo, ki ga je usmerjal, a ne k sebi, ampak k nebeškemu Pastirju, ki je izvir pravega in polnega življenja.

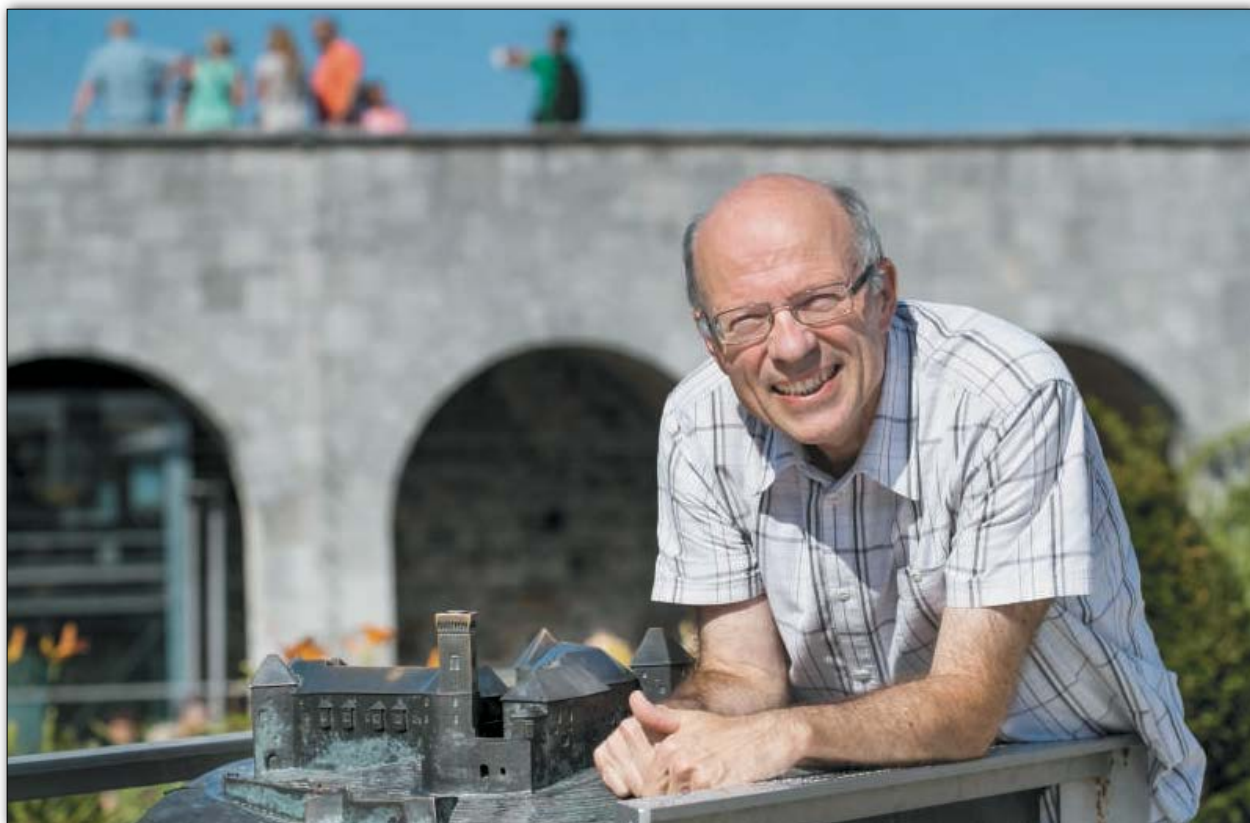
Pater Tonček, Bog vam povrni za vse dobro, veselite se v družbi našega očeta Frančiška!

Asiški romar, vremenar z nasmeškom – Andrej Pečenko (1958–2020)

Doroteja Emeršič

Več kot tisočkrat nam je sporočal, kakšno vreme nas čaka. Velikokrat je dodal še kako lepo, dobro misel. Na primer: »Vremena in življenja pač ne moremo nadzorovati. Lahko pa se prilagodimo. Če človek najde pozitiven pogled na svet, je življenje drugačno in svet je takoj lepši.« Ali pa: »Drug drugemu moramo biti sonce.«

Andrej Pečenko je bil tudi asiški romar. V ta izvir lepega je poromal v devetdesetih kot katehumen in v pogovoru za revijo, ki se je takrat še imenovala Duh Assisija med nami, je v tretji številki v letu 1997 povedal, kako je doživel srečanje s sv. Frančiškom.

Tisti, ki smo bili pred štirimi leti z minoriti v Assisiju, smo te spoznali kot asiškega romarja. Kaj te je napotilo v to prelepo umbrijsko deželo?

Pred štirimi leti sem bil katehumen in dvakrat na teden smo imeli pripravo na sprejem v cerkveno občestvo. Na teh srečanjih je bilo marsikaj razkrita. Pred nami se je odpiral nov svet, ki nas je na veliko navdihoval. Potem pa so prišle počitnice in srečanj ni bilo več. Nekaj je nenadoma manjkalo, duhovna lakota pa je bila velika. Nekje sem izvedel za romanje v Assisi, na katerega sem se kar zgodaj prijavil, da slučajno ne bi zmanjkalo prostora. Že na naših srečanjih smo govorili o sv. Frančišku

in njegovi poti, zato sem si toliko bolj želel te kraje videti tudi v živo.

Romanje v Assisi je za marsikoga nepozabno; tu so osebna doživetja, srečanje z duhovnostjo sv. Frančiška in sv. Klare, druženja z iskalci dobrega, miru in vere, spomini ... Česa se najpogosteje spominjaš z duhovnih vaj in romanja v mestece nad spoletsko dolino?

Najbolj se spomnim razbitega vrča. Človek je res tako majhen in ubog – kaj hitro lahko ostanejo od vsega le še črepinje. Sicer pa je bilo veliko doživetij. Mesto je delovalo kot oaza miru. Na majhnem prostoru je veliko zanimivosti. Mogočne cerkve s poslikavami kakor tudi ohranjene prvotne cerkvice so nam približale sv. Frančiška in sv. Klare ter njuno pokončno držo v veri.

Na vprašanje, ali si še kdaj želi poromati v Assisi, je odgovoril pritrdilno, z upanjem, da bo tja poromal s celo družino.

Naj mu vsemogočni in usmiljeni Bog v obilju poplača za resno, natančno in vestno delo v njegovi stroki in mu da spoznati tisto, kar je v svoji dobroti pripravil tistim, ki ga iskreno iščejo.

Iz Frančiškovih logov

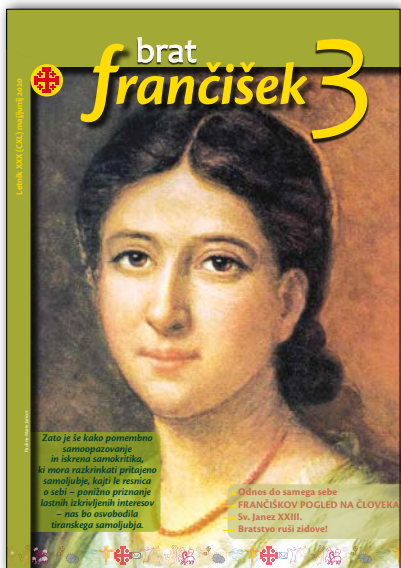

Še vedno se nahajamo v času, ki ga v novejši zgodovini še nismo doživljali. Čas izolacije zaradi koronavirusa je na glavo postavil vse dosedanje predstave o marsikaterem področju življenja, tudi o nas samih. Tokratna številka revije Brat Frančišek govori ravno o tem, torej o odnosu do samega sebe. O njem razmišlja kapucinski br. Štefan Kožuh in o njem govori nova kateheza. Br. Miran Špelič pa predstavi sv. Frančiška in prenovo Cerkve. Predstavljeno je življenje božje služabnice Pauline Marie Jaricot, ki je ustanoviteljica Živega rožnega venca. Rubrika OFS nam predstavlja razpis natečaja za nov logotip OFS Slovenije in utrinek s prvega mednarodnega srečanja duhovnih asistentov OFS, ki se ga je iz Slovenije udeležil minoritski p. Danilo Holc. Povabljeni smo tudi k darovanju za hišo ostarelih, med znanimi člani Frančiškovega svetnega reda pa spoznamo sv. papeža Janeza XXIII.

O daru spolnosti lahko bereme v rubriki Mladi Frančišku, seveda pa je branje namenjeno tudi starejšim. V rubriki Pravičnost in mir pa se tokrat srečamo z odnosom OFS do finančne odgovornosti.

Razvedrilo obuja pozabljene spretnosti, tokrat pripravo mila iz milne osnove in iz kosčkov mila, ki so ostali po uporabi. In seveda nagradno igro.

Vredno branja!

Teme letošnjih številk Frančiškovega prijatelja so kardinalne kreposti (latinska beseda cardo pomeni tečaj pri vratih), kar pomeni, da se okrog njih razvrščajo/vrtijo vse ostale kreposti. V tej številki je pred nami krepost razumnosti. O njej je razmišljal kapucin br. Primož Kováč, ki je takole zapisal njeno definicijo: »Razumnost (ali modrost) je krepost, ki nam pomaga v različnih okoliščinah in v posameznih primerih spoznati, kaj je v skladu z Božjo voljo.« Na isto temo v reviji pogledamo tudi s Frančiškovega zornega kota in z vidika Svetega pisma ter sodobnega sveta. V rubriki Poklical si me nam svojo pot poklicanosti predstavi Marijina sestra s. Petra Mohorko, med novimi svetniki in blaženimi pa spoznamo Alexandrino Mario da Costa – portugalsko mistikino, na katere prošnjo je papež Pij XII. posvetil človeštvo presvetemu Marijinemu srcu.

Sicer je zaradi epidemije odpadel obisk Nicka Cruza v Sloveniji (voditelj gangsterske tolpe iz New Yorka, ki se je spreobrnil), vendar pa Frančiškov prijatelj prinaša predstavitev njegove knjige Teci, sinko, teci. Mozaik pa skoraj v celoti nadomešča letošnje papeževo pismo mladim ob svetovnem dnevu mladih, v katerem razmišlja o svetopisemski zgodbi obuditve mladeniča iz Naima od mrtvih.

Veliko zanimivega branja torej.

FILM FRANCESCO VIVO – FRANČIŠEK ŽIVI

Film **FRANČIŠEK ŽIVI** boste najprej (že pred uradno predstavitvijo, ki bo na Viktorinovem večeru na Ptuj okrog praznika sv. Frančiška) dobili, če ga boste naročili že sedaj: po e-pošti sorli.stanko@gmail.com ali po telefonu 041 765 791. Asiški romarji Stanko in Zlatka Šorli ter Ani Lenassi so prevzeli distribucijo po pošti. Vi samo naročite, znesek boste poravnali po povzetju. Vaš dar za film na USB-ključku še ni dokončno določen; znašal bo okrog 6 € + poštnina.

OBVESTILO LETOŠNJIM OBIRALCEM OLJK V ASIŠKEM OLJČNIKU

Lepo število let nekateri slovenski zaljubljeni v Assisi, druge Frančiškove kraje ter v njegovo duhovnost obirajo oljke v velikem samostanskem oljčniku, ki se nahaja tik pod samostanom Sacro Convento. Tudi letos je p. kustos posebej povabil oljkarje, naj pridejo na pomoč, kajti slovenska ekipa se je doslej vedno izkazala kot zelo pridna in odprta do bratov v samostanu ter dovzetna za Frančiškovo duhovnost.

Po smrti voditelja obiralcev Romana, ki je vsa ta leta z izjemnim občutkom in vztrajno organiziral ter pripravljaval slovenske obiralce, je njegovo mesto prevzel Stanko Šorli, ki je prav tako že starosta med oljkarji. Ker se je med obiralci oljk razširil glas, da je morda to zadnje obiranje oljk v asiškem oljčniku, se je skupina 12 oljkarjev (to je največje število) takoj napolnila. Tako ostaja še čakalna vrsta, če morda kdo od prijaviteljev ne bi mogel iti. Vse informacije dobite pri novem voditelju Stanku Šorliju (tel. 041 765 791).

p. Janez Šamperl iz Assisija

NOČ ZA OČETE IN SINOVE

Sinovi pri svojem odraščanju potrebujejo očete. Ena izmed dobrih izkušenj je, da s svojim očetom preživijo noč v naravi. Program ni posebej izdelan, saj si ga sami oblikujejo. Izberejo si termin, ki jim ustreza. Dobro se izkaže noč iz petka na soboto, ker si ni potrebno vzeti dopusta. Nekaj okvirnih izhodišč:

- Očetje in otroci prespijo v šotoru, ki ga prinesejo s seboj in postavijo skupaj.
- S skupnimi močmi na primernem prostoru pripravijo taborni ogenj iz drv, ki jih naberejo v bližnjem gozdu ter poiščejo palice za peko nad njim; s seboj si prinesejo hrenovke, penice, ipd., kar bodo pekli.
- Na voljo so sanitarije in priročna kuhinjo z jedilnico, kjer bo za zajtrk pripravljeno: mleko, čaj, kruh in namazi...
- Konec v soboto (oz. naslednji dan) v jutranjih urah.
- Prostovoljni dar po lastnih močeh za zajtrk (v kolikor ga potrebujete) in uporabo sanitarij.
- Kraj dogajanja – terase, travniki in gozd Minoritskega samostana Sveta Trojica v Halozah; Gorca 6, 2286 Podlehnik.

PRIJAVE in INFORMACIJE: p. Damjan Tikvič, tel.: 031 834 720, e-naslov: damjan.tikvic@rkc.si; trojica.tabori@gmail.com

Trkamo na vaše dobrotno srce, da nas tisti, ki želite, materialno podprete. Revija ostaja še naprej v osnovi brezplačna in denar ne sme biti razlog, da bi revijo odjavili, če si jo resnično želite. Veseli smo namreč, da lahko pri-
našamo v vaše domove duhovne spodbude, besede miru ali tolažbe ter Božji blagoslov. Tudi če nas materialno ne boste mogli podpreti, vas prosimo za podporo vsaj z molitvijo, ki je neprecenljiva. Nekateri oddajate svoj prostovoljni dar kateremu od naših bratov minoritov osebno in ga lahko še naprej. Drugi pa sprašujete za številko računa, zato jo objavljamo:

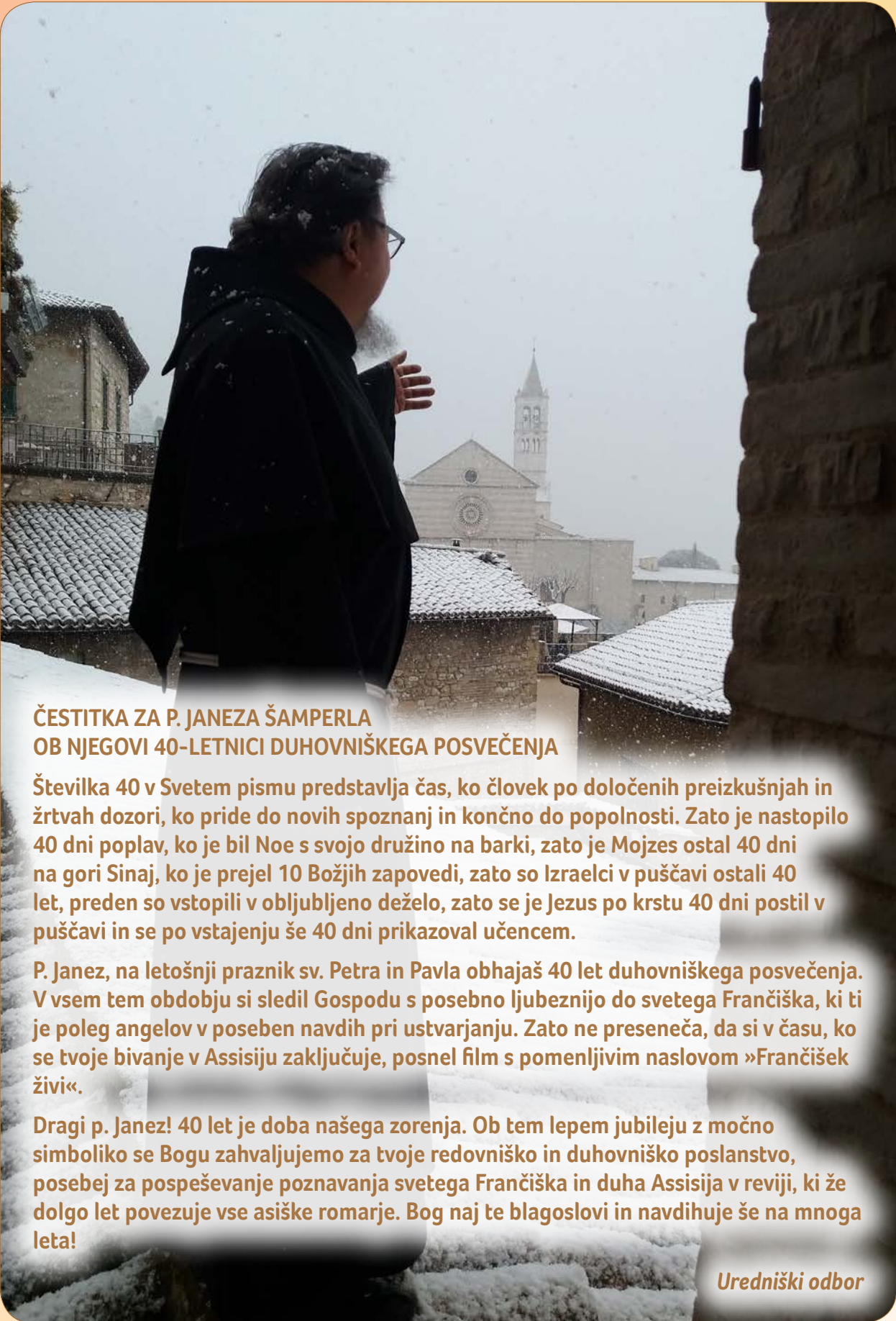
TRR: **SI56 0420 2000 3336 155**

Slovenska minoritska provinca, Minoritski trg 1, 2250 Ptuj

Pripis: **Prispevek za revijo Med nami** – Duh Assisija in Brezmadežna

Za vsak vaš najmanjši dar se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo. Mir in dobro.

Glavna urednica Doroteja Emeršič

ČESTITKA ZA P. JANEZA ŠAMPERLA OB NJEGOVI 40-LETNICI DUHOVNIŠKEGA POSVEČENJA

Številka 40 v Svetem pismu predstavlja čas, ko človek po določenih preizkušnjah in žrtvah dozori, ko pride do novih spoznanj in končno do popolnosti. Zato je nastopilo 40 dni poplavl, ko je bil Noe s svojo družino na barki, zato je Mojzes ostal 40 dni na gori Sinaj, ko je prejel 10 Božjih zapovedi, zato so Izraelci v puščavi ostali 40 let, preden so vstopili v obljubljeni deželo, zato se je Jezus po krstu 40 dni postil v puščavi in se po vstajenju še 40 dni prikazoval učencem.

P. Janez, na letošnji praznik sv. Petra in Pavla obhajaš 40 let duhovniškega posvečenja. V vsem tem obdobju si sledil Gospodu s posebno ljubeznijo do svetega Frančiška, ki ti je poleg angelov v poseben navdih pri ustvarjanju. Zato ne preseneča, da si v času, ko se tvoje bivanje v Assisiju zaključuje, posnel film s pomenljivim naslovom »Frančišek živi«.

Dragi p. Janez! 40 let je doba našega zorenja. Ob tem lepem jubileju z močno simboliko se Bogu zahvaljujemo za tvoje redovniško in duhovniško poslanstvo, posebej za pospeševanje poznavanja svetega Frančiška in duha Assisija v reviji, ki že dolgo let povezuje vse asiške romarje. Bog naj te blagoslovi in navdihuje še na mnoga leta!

Uredniški odbor

*Dobro je zame,
da so me zadele nadloge,
da se učim tvojih zakonov.*

Ps 119,71